

# Ainahan voi alkaa sugarbabyksi - mutta kannattaako se?

Katsaus sokerideittailuilmioon ja sen esiintymiseen  
Pohjois-Pohjanmaan alueella

Sohvi Koivu-Remes  
Tessa Kuusikko  
Kaisu Lämsä

**VUOLLE**  
Tyttöjen Talo



# Sisällys

Johdanto	3
Sokerideittailu-selvitystyöhanke	3
Nuoren seksuaalisuuden kehittyminen	4
Seksuaalisen kehityksen riskitekijät sekä altistavat ja suojaavat tekijät	4
Sokerideittailu	6
Prostituutio/seksityö	8
Vastikkeellinen seksi	8
Seksuaalinen hyväksikäyttö	9
Ihmiskauppa	10
Ilmiön kartoitus	11
13-17-vuotiaiden kysely	12
18-29-vuotiaiden kysely	15
Ammattilaisille suunnattu kysely	19
Pohdinta	21
Kiitokset	23
Lähteet	24
Litteet	26
Liite 1: 13-17-vuotiaiden kysely	26
Liite 2: 18-29-vuotiaiden kysely	29
Liite 3: Ammattilaisille suunnattu kysely	34
Liite 4: Esite: Sokerideittailu -mitä se on?	36
Liite 5: Media	37

# Johdanto

Sokerideittailu-selvitystyöhanke on toteutettu elokuun 2021 - tammikuun 2023 aikana Pohjois-Pohjanmaan alueella. Hankkeen toteuttajana on toiminut Vuolle Settlementti ry:n Tyttöjen Talon. Hankkeen tavoitteena on ollut selvittää sokerideittailua ilmiönä, kartoittaa sen esiintyvyyttä Pohjois-Pohjanmaan alueella, jakaa tietoa ilmiöstä sekä kehittää materiaalia puheeksi ottamiseen. Hankkeen kohderyhmänä ovat olleet 13-29 -vuotiaat nuoret, vanhemmat ja nuoria kohtaavat ammattilaiset. Selvitystyön yhtenä tarkoituksena on ollut tehdä ilmiötä tunnetuksi ja antaa välineitä ilmiön tunnistamiseen.

Lähtökohtana selvitystyölle on ollut sokerideittailuun Suomessa kiinnitetty vähäinen huomio suhteessa sen aiheuttamiin mahdollisiin riskeihin ja siitä julkaistu vähäinen tutkimustiedon määrä. Ilmiö on vielä varsin tuntematon valtaväestön keskuudessa, mutta vastausten perusteella se on nuorille tuttu. Suomenkielinen tieto ilmiöstä on rajoittunut lähinnä uutisartikkeleihin- ja haastatteluihin. Myös kansainvälinen tutkimustieto sokerideittailusta rajoittuu pitkälti täysi-ikäisiä koskeviin tutkimuksiin ja artikkeleihin, eikä sokerideittailuilmion mahdollisista vaaroista tai haitoista ole tutkimustietoa koskien alaikäisiä. Suomalaisiin uutisartikkeleihin perehtyessä käy kuitenkin ilmi, että sokerideittailun parissa toimii yhä enemmän myös alaikäisiä nuoria.

Tässä raportissa avataan selvitystyön kulkua ja esitellään sokerideittailuun liittyvää, jo olemassa olevaa tutkimustietoa. Raportissa kerrotaan nuoren seksuaalisuuden kehittymisestä, sen riskitekijöistä ja mahdollisista hyväksikäytölle altistavista ja suojaavista tekijöistä. Lisäksi avataan seksityön, vastikkeellisen seksin, seksuaalisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan käsitteet. Käsitteet on nähty tarpeelliseksi avata, sillä tutkimuksissa on todettu sokerideittailun mahdollistavan kynnystä seksityöhön lähtemiseen, ja seksuaalinen hyväksikäyttö ja ihmiskauppa on mahdollista verhota sokerideittailuksi. Lopuksi esitellään nuorille tehtyjen kartoituskyselyiden ja ammattilaisille suunnatun kyselyn tulokset sekä niistä tehty johtopäätökset.

## Sokerideittailu-selvitystyöhanke

Syksyllä 2021 hankkeessa keskityttiin ilmiöön perehtymiseen, olemassa olevan tiedon kokoamiseen, Pohjois-Pohjanmaan alueella nuoria kohtaavien ammattilaisten tavoittamiseen sekä ilmiön kartoittamiseen tarkoitettujen kysymyspatteristojen luomiseen. Alueen ammattilaisia tiedotettiin hankkeen alkamisesta ja sen suunnittelusta etene- misestä. Alkuvuonna 2022 luotiin 13-17-vuotiaille sekä 18-29-vuotiaille tarkoitettut kyselyt, haettiin tarvittavat tutkimusluvut sekä tuotettiin materiaalia, jota alueen ammattilaiset pystyivät hyödyntämään kyselyiden jakamisessa. Materiaalia tuotettiin jaettavaksi sosiaaliseen mediaan ja tulosteiden muodossa, jonka jälkeen kyselyt ja niihin liittyvä materiaali jaettiin alueen ammattilaisille levitettäväksi. Nuorille suunnatun kyselyn lisäksi tehtiin alueen ammattilaisille tarkoitettu kysely, joka julkaistiin syksyllä 2022 ja jota on hyödynnetty puheeksi ottamisen materiaalin tekemiseen.

Keväällä 2022 aloitettiin tiedon jakaminen ilmiöstä. Hankkeen aikana on koulutettu mm. nuorisotyön ammattilaisia, terveydenhuollon henkilökuntaa, opetushenkilökuntaa sekä eri alojen opiskelijoita. Joulukuussa järjestettiin valtakunnallinen webinaari yhteistyössä Sua varten somessa -hankkeen ja Exit ry:n kanssa. "Ainahan voi alkaa sugarbabyksi" - mitä nuorten parissa työskentelevän tulisi tietää ilmiöstä? -webinaariin ilmoittautui yli 600 henkilöä. Hankeen aikana tietoa sokerideittailusta koulutusten muodossa sai 774 henkilöä, jotka kohtaavat nuoria työssään nyt tai tulevaisuudessa. Koulutusten lisäksi ilmiötietoutta on jaettu yhteistyöverkoston ja päättäjien tapaamisissa sekä sosiaalisen median alustoilla, joissa esimerkiksi tieto kyselyistä tavoitti Facebookin kautta 1380 eri tiliä.

Ammattilaisten ja alan opiskelijoiden lisäksi myös nuoret saivat tietoa ilmiöstä sosiaalisen median kautta, seksuaalikasvatuksen yhteydessä sekä Tyttöjen Talon toiminnoista ja jalkautumisista. Instagramiin tehtyjen päivityksiä ja storyja näki parhaimmillaan noin 430 eri tiliä. Elokuun 2021-joulukuun 2022 aikana seksuaalikasvatuksen kautta tietoa ilmiöstä sai 450 nuorta. Näiden lisäksi jalkautuvan työn avulla on kohdattu 1380 nuorta, Tyttöjen Taloon on tutustunut 396 nuorta ja Talon toiminnassa on ollut mukana 248 10-29 -vuotiasta nuorta. Ilmiötä on vähintään sivuttu kaikissa Talon toiminnoissa.

Sokerideittailu -ilmiö on kiinnostanut mediaa niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Hanke on ollut esillä Yle Oulun radiokanavalla, Ylen alueuutisissa ja Uutissuomessa, kahdessa verkkoartikkelissa Ylen nettisivuilla, sekä sanomalehdissä artikkeleiden muodossa. Median tuottaman materiaalin lisäksi ilmiöstä on kirjoitettu blogitekstejä Tyttöjen Talon nettisivuille. Tiedon jakamisessa vanhemmille median rooli on ollut merkittävä, eikä vanhempien tavoittaminen näin laajasti olisi ilman median kiinnostusta ollut mahdollista. Tammikuussa 2023 hankkeessa tuotettua materiaalia puheeksi ottamisen tukemiseen levitettiin vanhempien ja ammattilaisten käyttöön.

# Nuoren seksuaalisuuden kehittyminen

Kulttuuri seksualisoituu ja tietoisuus seksialasta lisääntyy. Nämä vaikuttavat suoraan siihen, miten seksuaalisuutta kuvataan. Keho ja seksuaalisuus nähdään kauppatavarana ja sokerideittailuilmiossa tämä korostuu. (Kärsämä, 2021, s. 14.) Murrosiässä nuorta alkaa kiinnostamaan oma keho ja sen toiminnot. Nuoret etsivät keholleen hyväksyntää ja vertailevat kehoaan esimerkiksi kavereidensa tai idolinsa kehoon. (Cacciatore, 2007, s. 165-167.) On mahdollista, että tätä samaa hyväksyntää muilta ihmisiltä haetaan myös sokerideittailun parista.

Seksuaalisen minäkuvan ja itsetunnon kehitykselle tärkeitä vuosia ovat lapsuuden ja nuoruuden kehitysvuodet. Ihmisen tunne-elämän ja seksuaalisuuden kehitysaikataulu on yksilöllinen eikä se ole liitoksissa ikävuosiin ja kehittyminen tapahtuu yksilölliseen tahtiin, toisilla hitaammin kuin toisilla. Seksuaalinen kaltoinkohtelu vaikuttaa tähän kehitykseen tai saattaa jopa pysäyttää sen moneksi vuodeksi. (Cacciatore & Korteniemi-Poikela, 2019, s. 9.)

Vaikka seksuaalinen kehitys ei ole liitoksissa ikävuosiin, on lapsen ja nuoren seksuaalisesta kehityksestä tehty seksuaalisuuden portaat eri ikävuosille. Nuoren seksuaalisen kehityksen portaissa 12-16-vuotiaana nuorella on kova kosketuksen kaipuu ja yleensä kosketus aloitetaan käsikädessä olemisella. 13-18-vuotiaana nuorella alkaa heräämään seksuaalinen kiihottuminen koskettaessa toista, esimerkiksi suutelemisen aikana. Tämän kehitysportaan jälkeen 15-20-vuotiaana nuori alkaa olemaan valmis vielä läheisempään kosketukseen toisen kanssa esimerkiksi fyysiseen hyväilyyn ja ensimmäisten orgasmikokemusten kautta. Lopulta seksuaalisuuden kehitysportaissa 16-25-vuotiaana nuorella herää halu ja valmius aloittaa seksin harrastaminen. (Cacciatore & Korteniemi-Poikela, 2019, s. 125-184.)

Murrosiässä nuoren elämä muuttuu hormonitoiminnan nopeutumisen vuoksi. Tässä kehitysvaiheessa nuoren fyysiset muutokset tapahtuvat nopeasti ja samanaikaisesti. Persoonallisuuden rakenteet alkavat vahvistua myöhemmässä murrosiässä, jolloin myös nuoren harkintakyky ja suunnitelmallisuus lisääntyvät. Näin nuorelle syntyy mahdollisuus aloittaa tasa-arvoinen ja vastavuoroinen suhde. Seksuaalisuus on osa ihmisyyttä ja liittyy vahvasti ihmisen itsetuntoon ja itsensä hyväksytyksi kokemiseen. Seksuaalisuus on ominaisuus, joka on kaikilla ihmisillä ja halutessamme voimme jakaa sen toisen ihmisen kanssa. Seksuaalisuus on ihmisen sisäinen ominaisuus ja henkilökohtainen voimavara. Nuorilla on tarve hakea tietoutta seksuaalisuudesta, mutta ei ole samantekevää mistä tiedon hakee. (Cacciatore, 2007, s. 170, 175 & 178.) Puutteelliset ja virheelliset tiedot seksuaalisuudesta ja omien rajojen turvaamisesta voivat altistaa nuoren hyväksikäytön uhriksi.

## Seksuaalisen kehityksen riskitekijät sekä altistavat ja suojaavat tekijät

Ihmisen seksuaalisuuteen liittyy sukupuoli ja sukupuoli-identiteetti, sukupuoliroolit, seksuaalinen suuntautuminen, erotiikka, mielihyvä, sukupuolisuhteet ja lisääntyminen. Esimerkiksi yhdyntöjen aloittaminen on vain yksi osa seksuaalikäyttäytymisen kehittymistä. Varhais- ja keskinuoruudessa tapahtuva yhdyntä on kuitenkin voitu yhdistää myös nuorten tunne-elämän ja käyttäytymisen häiriöihin. Yhteys voi syntyä esimerkiksi silloin, kun nuori aloittaa yhdynnät jostain muusta syystä kuin omasta halustaan. Nuori voi pyrkiä hoitamaan masennustaan tai ahdistustaan intiimielämän aloittamisella. Nuorten seurustelusuhteiden tulisi olla heidän kehitystasonsa mukaisia, mutta jos näin ei ole, voi nuori sitoutua seurustelusuhteeseen esimerkiksi itseään vanhemman ihmisen kanssa. Nuori, joka kärsii mielenterveyden ongelmista ei välttämättä pysty suojaamaan itseään. Riskikäyttäytyminen, jossa nuorella on paljon yhdyntäkumppaneja voi olla yhteydessä masennukseen. Ylen Nuorten sokerideittailu huolestuttaa asiantuntijoita - "glamour voi houkuttaa nuoria, jotka eivät tiedä kovin paljoa todellisuudesta" -uutiseen haastateltu rikosoikeuden professori emerita Terttu Utriainen kertoo, että nuoria vetää puoleensa vanhempien varakkaiden ihmisten tapailu, jos nuorten maailmankuva on vääristynyt. Tämän kaltaiseen vääristyneeseen maailmankuvaan kuuluu luksuselämä. Luomalla kuvan glamourista, nuorten mielenkiinto saadaan heräämään, koska he eivät välttämättä vielä ymmärrä asioiden todellista laitaa. (Heikkilä, 2018.) Myös aiemmin koetulla masennuksella voi olla yhteys seksuaaliseen riskinottoon, jos nuori ei kykene suojaamaan itseään tai käsittelemään tunteitaan. Seksuaalisella riskinotolla voi olla yhteys myös päihteidenkäyttöön. (Savioja, Sumia & Kaltiala-Heino, 2015.)

Sari Lepistö ja Eija Paavilainen julkaisivat vuonna 2012 tutkimuksen, jonka osana 9. luokkalaisille nuorille tehtiin kysely, jolla kartoitettiin nuorten kokemuksia seksuaalisesta kanssakäymisestä yli viisi vuotta vanhemman aikuisen kanssa. Aineisto kerättiin vuonna 2007. Kyselytulosten mukaan seksuaalinen kanssakäyminen oli huomattavasti yleisempää tytöillä kuin pojilla, ja seksuaalikokemukset olivat yleisempiä sellaisilla nuorilla, jotka asuivat muussa kuin ydinperheessä. Seksuaalisen kanssakäymisen ja seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutumisen havaittiin olevan yhteydessä huonontuneeseen kokemukseen omasta terveydestä. Jos nuori joutui todistamaan tai kokemaan kotonansa väkivaltaa, hänen seksuaalinen kanssakäymisensä lisääntyi ja nuori hakeutui useammin seurustelusuhteisiin. Niistä nuorista, joilla oli kokemuksia seksuaalisesta kanssakäymisestä, puolet olivat todistaneet myös perheväkivaltaa. Tyttöjen seksuaalikokemukset olivat yhteydessä koettuun väkivaltaan. Mitä enemmän tytöillä oli väkivaltakokemuksia kotona, sitä todennäköisempää oli, että heillä oli myös seksuaalisia kokemuksia aikuisten kanssa. (Lepistö & Paavilainen, 2012, s. 180-184.)

Seksuaaliselle kaltoinkohtelulle altistuneelle nuorelle voi tulla monenlaisia psyykkisiä vaurioita ja oireita ja nuori saattaa oireilla monilla tavoin. Nuorelle voi tulla ikätasostaan poikkeavaa tai epänormaalia seksuaalista käyttämistä ja hänen psyykinen tasapainonsa rikkoutuu. Nuori voi kokea ilottomuutta, masennusta, väsymystä, syyllisyyden- tai häpeäntunteita, toivottomuutta ja surua. Nuoren käytös voi muuttua väkivaltaiseksi tai hän voi eristäytyä sosiaalisesti. (Brusila ym., 2009, s. 39-40.)

Seksuaalikäyttäytyminen vaikuttaa nuorten seksuaaliterveyteen ja heidän hyvinvointiinsa. Leikon, Suomisen, Rantasen, Erikssonin, Apterin ja Lehtisen mukaan nuoren seksuaalikäyttäytymiseen vaikuttavat riskitekijät näkyvät suunnittelemattomina raskauksina ja seksitautitartuntoina. Seksuaaliterveyteen liittyy myös nuorten mahdollisuus turvallisiin seksuaalikokemuksiin. Riskikäyttäytymiseen vaikuttaa erilaiset biologiset ja psykologiset tekijät, mutta myös perheen rakenne, sosioekonominen asema ja runsas alkoholinkäyttö. Leikon ym. tutkimuksessa kerättiin kyselyvastauksia 22-vuotiailta suomalaisilta naisilta ja kyselytulosten mukaan varhain aloitettujen yhdyntöjen nähtiin olevan yhteydessä myös heikkoon itsetuntoon, negatiivisiin seksuaalikokemuksiin ja seksuaaliseen hyväksikäyttöön. Väkivaltaan liittyvät seksuaalikokemukset taas olivat yhteydessä masennukseen. Nuorena aloitettuihin yhdyntöihin liittyy riski siitä, että nuori tekee valintoja, joihin hän ei vielä olisi kehitystasoltaan valmis. (2015, s. 295-302.)

Holmströmin mukaan laitosnuorilla on enemmän kokemuksia vastikkeellisesta seksistä kuin muilla nuorilla (Holmström, 2019; Lindroth, 2013, s. 11). Tutkimusten mukaan nuoret, joilla on kokemusta seksin myymisestä, kertovat myös muusta riskikäyttäytymisestä, kuten päihteidenkäytöstä muita nuoria useammin. Heillä esiintyy myös väkivallan tai hyväksikäytön uhriksi joutumista, itsetuhoisuutta, mielenterveyshäiriöitä ja ongelmia vanhempiensa kanssa. (Holmström, 2019, s. 23-24.) Ruotsissa nuorten myymään seksiin on yhdistetty heidän sosioekonominen asemansa, kuten maahanmuuttajatausta, vanhempien koulutus- ja työllisyystilanne, asumistilanne, päihteidenkäyttö, laitokseen sijoittaminen ja perheessä esiintyvät muut ongelmat (Grönvall & Holmström, 2019, s. 194).

Nuoruusikä on muita ikäkausia riskialttiimpi aika joutua kokemaan traumaattinen tapahtuma, koska silloin nuoren elinpiiri alkaa laajenemaan ja nuori kasvattaa itsenäisyyttään sekä haluaa näyttää rohkeutensa (Brusila ym., 2009, s. 30). Kansallisen rikosuhritutkimuksen mukaan 15-24-vuotiaista kyselyyn vastanneista joka neljäs oli joutunut seksuaalisen häirinnän uhriksi elämänsä aikana (Danielsson & Näsi, 2019, s. 26). Nuoren kyky arvioida erilaisia riskejä ei myöskään ole vielä täysin kehittynyt, vaan nuori kokee olevansa koskematon. Nuoret alkavat irtaantumaan vanhempiensa kontrollista, jolloin aikuisen edellytykset nuoren suojaamiseen vähenee. (Brusila ym., 2009, s. 30.)

Traumaattisia kokemuksia aiemmin kokeneet nuoret ovat muita nuoria isommassa riskissä altistua vaaroille. Ilman aikuisen asettamia rajoja kasvanut nuori saattaa altistua turhan aikaisin seksuaalissävytteisille asioille, kuten pornolle, koskettelulle, ahdistelulle tai seksuaalissävytteiselle kommentoinnille. Liian kiltiksi kasvatettu nuori ei osaa eikä uskalla kyseenalaistaa muiden, varsinkaan aikuisten tarkoituksia. Liian kiltti nuori saattaa vastoin omaa tahtoaan suostua erilaisiin seksikokemuksiin miellyttääkseen toista ja täyttääkseen omaa hellyyden- ja rakkaudenkaipuutaan. Tällaisissa tilanteissa nuorta ei ole pakotettu mihinkään, mutta hän ei kiltteydeltään ymmärrä, että pystyisi myös kieltäytymään toiminnasta. Toisaalta nuoren kiltteys ja arkuus voi myös suojata nuorta vahingollisilta ja vaarallisilta seksikokemuksilta, koska hän ei uskalla lähteä toimintaan mukaan. (Brusila ym., 2009, s. 31-32.)

Nykypäivänä nuoret harjoittelevat sosiaalisten suhteiden luomista verkossa ja etsivät itselleen sitä kautta seuraa. Verkossa seuraa etsivillä nuorilla on suurempi riski joutua seksuaalisen kaltoinkohtelun uhriksi, varsinkin jos nuoret ovat yksinäisiä eikä heillä ole saman ikäisiä ystäviä tai turvallista aikuista elämässään. Myös nuoren kokema kiusaaminen, nuoren huono itsetunto ja epävarmuus ovat riskitekijöitä. Kaikenlaiset nuoren kokemat kriisitilanteet elämässä lisäävät nuoren haavoittuvuutta ja sen myötä lisääntyy riski myös seksuaaliseen kaltoinkohteluun. (Brusila ym., 2009, s. 32-33.)

Nuorta seksuaaliselta kaltoinkohtelulta suojaavia tekijöitä ovat hyvä itsetunto, oikeanlainen tieto seksuaalisuudesta, turvallinen, arvostava ja rakastava kotiympäristö, turvallinen aikuinen nuoren elämässä, harrastukset sekä ystävät. Nuori tarvitsee elämäänsä läsnä olevia ja nuoresta kiinnostuneita aikuisia, joiden avulla nuoren ympärille



kehittyä suojaava turvaverkko. Myös koko lapsuuden ja nuoruuden ajan kotona, päiväkodissa ja koulussa annettu turvataitoskasvatus antaa nuorelle eväät terveelliseen varovaisuuteen. Nuori oppii myös tunnistamaan riskitilanteet ja puolustautumaan niissä. (Brusila ym., 2009, s. 31-33.)

# Sokerideittailu

Alex Miller kuvaa sokerideittailua sopimukseksi tai järjestelyksi, jossa toinen osapuoli on yleensä vanhempi ja varakas ("sugar daddy" tai "sugar mama") ja toinen osapuoli nuori ja taloudellisen tuen tarpeessa ("sugar baby") (2011, s. 46). Sugar babyt voivat olla naisia tai miehiä ja riippumatta sukupuolesta heillä voi olla sugar daddy tai sugar mama. Yleisimmin sugar baby on kuitenkin nainen, jolla on sugar daddy. Tämä johtuu nuorten naisten korkeasta kysynnästä sokerideittailuilmion parissa (O'Donnel, 2018, luku Demographics). Sokerideittailusuhteessa sugar daddy antaa sugar babyilleen lahjoja ja-/tai taloudellista tukea seksiä ja seuraa vastaan. Millerin mukaan sokerideittailua ei nähdä seksikauppana, vaan nimenomaan molempia osapuolia hyödyttävänä järjestelyinä (Miller, 2011, s. 33 & 46).

Sokerideittailussa muotoutuviin suhteisiin liittyy jollain tavalla myös tunteellinen puoli mutta sitä rajoitetaan (Kärsämä, 2021, s. 12). Nayarin (2016) mukaan sokerideittailuun voidaan yhdistää mielikuva tyttöystävänä olosta (Kärsämä, 2021, s. 12). Sokerideittailu saattaa houkutella ihmisiä, jotka haluaisivat seksuaalisen kohtaamisen olevan todellista, suunnittelematonta, vaihtelevaa sekä yksilön omia tarpeita ja haluja mukailevaa (Kärsämä, 2021, s. 12).

Sokerideittailuilmion parissa sukupuolten välinen vallan epätasapaino näkyy sugar babyjen taloudellisena riippuvaisuutena sugar daddyistä. Tästä johtuen sugar daddyillä on enemmän valtaa seksuaalisissa päätöksissä. (Kirkeby, Lehmillier & Marks, 2021, luku Abstract). Sosiaalisen vaihdon teorian mukaan romanttisissa suhteissa suurempi valta on sillä, joka on vähiten riippuvainen suhteesta. Näin ollen naiset, jotka ovat riippuvaisia esimerkiksi sokerideittailujärjestelystä, ovat myös epäedullisessa asemassa seksuaalisten päätösten tekemisessä. (Kirkeby, Lehmillier & Marks, 2021, ks. myös Sprecher ym., 2006; Spercher, 1998; Thibaut & Kelley, 1959.)

Sokerideittailu ei ole yksinkertainen käsite, joka koskettaa vain yksilöitä, vaan sillä on vaikutusta koko yhteiskuntaan. On tärkeä tiedostaa, miten ilmiö vaikuttaa esimerkiksi seksityötä tekeviin tehden heidän työstään jopa turvallisempaa, mutta toisaalta ymmärtää myös ilmiön vaikutuksen misogyyneisiä asenteita lisäävänä tekijänä yhteiskunnassa. Sokerideittailun lisäksi myös muu seksityö on siirtynyt enenevässä määrin verkkoon. Verkkoympäristö mahdollistaa seksityöntekijöille sen, että he pystyvät tutkimaan asiakkaansa taustat ennen tapaamista ja tekemään työtänsä ilman parittajaa. He voivat tehdä työtä kotoa käsin ja säilyttää jonkinlaisen anonymiteetin työssään. (O'Donnel, 2018, luku Consequences of sugar dating.)

Sokerideittailuun liittyvä vuorovaikutus tapahtuu lähes kokonaan verkossa. Suurin syy sokerideittailun tapahtumiseen verkossa on sen helppous. Verkossa tavoittaa laajemman joukon ihmisiä laajemmalla alueella ja aikaa säästään. Verkossa on useita sivustoja heille, jotka etsivät tämänkaltaista suhdetta. Toisaalta sokerideittailua esiintyy sellaisilakin alustoilla, joita ei ole suoranaisesti tarkoitettu sokerideittailujärjestelyn etsimiseen. Sokerideittailujärjestelyä etsitään esimerkiksi deittailusovellusten kuten Tinderin kautta. Tinder ei sovelluksena ota kantaa käyttäjien välisiin suhteisiin, jolloin sovelluksessa mahdollisesti tapahtuva vastikkeellinen seksi ei ole deittailusovelluksen tarjoajan vastuulla. Tästä syystä Tinder on suosittu sovellus sokerideittailusuhteiden etsimiseen ja niiden harjoittamiseen. Tinderin lisäksi sokerideittailua tapahtuu muillakin sosiaalisen median alustoilla, kuten Facebookissa ja Instagramissa. Näiden alustojen lisäksi sokerideittailulle on luotu puhelinsovelluksia, joiden ainoa tarkoitus on yhdistää sokerideittailujärjestelyä etsivät sokeri-isit ja sokeritytöt (O'Donnel, 2018, luku Sugar dating relationships).

Tietoisuuden lisääntyminen seksialasta sekä kulttuurin seksualisoituminen vaikuttavat siihen, miten seksuaalisuus kuvataan. Seksuaalisuus ja seksuaalisuuden markkinointi on edellä mainittujen seikkojen myötä näkyvämpää. Kärsämän mukaan tämä on johtanut kehon ja seksuaalisuuden näkemiseen kauppatavarana, mikä konkretisoituu sokerideittailuilmiossa. Sokerideittailuilmio kuvastaa myös osaltaan yhteiskunnassa tapahtunutta ideologista muutosta. (Kärsämä, 2021, s. 14.) Viime vuosien trendinä on ollut kaupallisen seksin hyväksyminen, jonka seurauksena seksin näkeminen hyödykkeenä on valtavirtaistunut yhteiskunnassa. Sokerideittailu esitetään turvallisena ja helpoana vaihtoehtona osa-aikatyölle esimerkiksi opiskelujen ohella (O'Donnel, 2018, luku Introduction).

Vuonna 2005 lanseerattu SeekingArrangement.com on yksi suosituimmista sokerideittailusivustoista kuvaten itseään varakkaille hyvän tekijöille ja halukkaille naisille tarkoitetuksi sivuksi, jossa naisten tulee ymmärtää, että pitkäkestoista romantiikkaa ei ole saatavilla, että sugar daddy saattaa olla naimisissa ja että seksiä ja salailua odotetaan. Sivullaan SeekingArrangement kuvaa sugar daddyjä menestyneiksi ja anteliaiksi miehiksi, jotka haluavat hemmotella ja antaa taloudellista tukea nuorelle ihmiselle vastineeksi ystävyysuhteesta. Sugar babyja taas kuvaillaan viehättäviksi ja kunnianhimoisiksi ihmisiksi, jotka haluavat deittailla henkilöä, joka hemmottelee, voimaannuttaa

ja auttaa niin henkisesti kuin rahallisestikin. SeekingArrangement -sivusto pyrkii normalisoimaan sokerideittailua ja houkuttelemaan mukaan ihmisiä, jotka ovat siitä kiinnostuneita. Huomioitavaa on, että SeekingArrangement -sivusto on myöhemmin muokannut sugar daddyjen ja sugar babyjen määritelmää vaihtaen sanan intiimisyys sanaan ystävyys (Miller, 2011, s. 46-48). O'Donnelin mukaan SeekingArrangementin mainokset on kohdennettu nimenomaan nuorille naisille (2018, luku Demographics). SeekingArrangement -sivustolle liittyminen on sugar babyille ilmaista (Miller, 2011, s. 48). Jos sugar baby rekisteröityy sivustolle käyttäen amerikkalaista .edu -opiskelijasähköpostia, hän saa käyttöönsä premium-tilin ilmaiseksi (O'Donnel, 2018, luku Demographics).

Sokerideittailusivustojen mukaan sokerideittailu ei ole seksikauppaa ja sivustoilla seksin myyminen on kielletty. Ylen MOT-ohjelman ja A-Studioon tekemä sokeri-isit - seksikauppaa sokerilla -artikkeli paljastaa, että seksikauppaa käydään kuitenkin avoimesti sokerideittailun varjolla. Suomessa toimii erityisesti kaksi sokerideittailusivustoa, Sugardaters ja Richmeetbeautiful. Sugardaters-sivustolla oli vuonna 2018 yli 17 800 suomalaista profiilia, joka on yli seitsenkertainen luku vuoteen 2017 verrattuna. Osana selvitystään Pehkonen ja Mattinen haastattelivat seitsemää sugar babyä, joista ainoastaan yksi ei harrastanut seksiä sugar daddyjen kanssa (Pehkonen & Mattinen, 2018). Sokerideittailusivustoilla on 18 vuoden ikäraja, mutta käyttäjän ei tarvitse todentaa ikäänsä rekisteröityessään. Sugardaters-sivustoa ylläpitävä taho kertoo käyvänsä käyttäjien profiileita läpi ja poistavansa käyttöehtojen vastaiset, kuten alaikäisten profiilit. Sokerideittailusivustoilla oli kuitenkin profiileja, joiden kerrottiin olevan avoimesti alaikäisten tyttöjen. Nuorin näistä oli vain 13-vuotias. MOT-ohjelman ja A-Studioon selvityksen tekohehkellä poliisilla oli tutkinnassa 17-vuotiaan epäilty raiskaus, johon liittyi sokerideittailu. (Pehkonen & Mattinen, 2018.)

MOT-ohjelman ja A-Studioon selvitykseen haastatellun Lena Gunnarssonin mukaan sokerideittailulla pyritään "soke-rikuoruttamaan" prostituutiosta houkuttelevampaa ja tyylikkäämpää. Gunnarsson nosti esiin myös sosiaalisen median vaikutuksen sokerideittailuilmion yleistymiseen. Gunnarssonin mukaan sosiaalisen median kehittymisen myötä tyttöjen on luontevampaa jakaa alastonkuvia ja näin esineellistää itseään. (Pehkonen & Mattinen, 2018.)

Sokerideittailu käsitteenä on siis noussut valtavirran tietoisuuteen, mutta tutkimustietoa ilmiöstä on edelleen vähän. Ilmiöön liittyviä samankaltaisuuksia on nähtävissä yksilöiden kokemuksissa sokerideittailusta. Sugar daddyjen ja naispuolisten sugar babyjen suhteet eroavat sugar mamojen ja miespuolisten sugar babyjen suhteista. Isoin erottava tekijä on seksi. Suhteet sugar daddyjen ja naispuolisten sugar babyjen välillä ovat seksikeskeisempiä. Suhteet sugar mamojen ja miespuolisten sugar babyjen välillä keskittyvät enemmän hoivaavan suhteen luomiseen, jossa seksin harrastaminen tulee kuvaan ihmissuhteen kehittyessä. Nais- ja miespuolisten sugar babyjen kokemuksissa oli eroavaisuuksia. Naiset kuvailivat suhteita seksuaaliseen vetovoimaan ja toimintaan keskittyviksi, kun taas miehet kuvasivat suhteita tavanomaisten parisuhteiden kaltaisiksi järjestelyiksi. (O'Donnel, 2018, luku Gender differences.)

Maren T. Scull haastatteli vuosina 2015-2017 48 naista, jotka sillä hetkellä tai aiemmin olivat olleet sokerideittailusuhteissa. Haastatellut naiset olivat yhdysvaltalaisia ja heistä kaksi asui Iso-Britanniassa. Haastatteluhetkellä naiset olivat iältään 18-58-vuotiaita. Sokerideittailusuhteen aloittamisen aikaan naiset olivat 13-24-vuotiaita ja aloittamisen keski-ikä oli 24,5 vuotta. Osalla haastattelun naisista maksava osapuoli oli huomattavasti heitä vanhempi, mutta enemmistö naisista oli sokerideittailusuhteissa samaa ikäluokkaa olevan kanssa. Haastatellut olivat ammanteiltaan kaikkea sosiaalityöntekijän ja eksoottisen tanssijan välillä. Joukossa oli myös opiskelijoita ja työttömiä. (2020, s. 140-141.)

Kirkebyn, Lehmillerin ja Marksinkin tutkimuksessa haastateltiin 329 yhdysvaltalaisista naista, joista 77:llä oli kokemuksia sokerideittailusta. 31,6 % haastatelluista kertoi olevansa seksuaalisessa kontaktissa sugar daddynsä kanssa noin 2-4 kertaa kuukaudessa. 22,4 % noin 2-3 kertaa viikossa ja 17,1 % vähintään neljä kertaa viikossa. Enemmistö haastatelluista kertoi, että he viettävät vain alle puolet sugar daddyjen kanssa vietetystä ajasta seksuaalisen toiminnan parissa. 43,3 % vastanneista koki, että heillä oli sugar daddyään enemmän valtaa sokerideittailusuhteissa ja 33,3 % koki, että heillä oli yhtä paljon valtaa sugar daddynsä kanssa. 23,3 % koki, että kaikki valta on sugar daddyllä. Kirkebyn, Lehmillerin ja Marksinkin mukaan tämä viittaa siihen, että subjektiiviset käsitykset vallasta suhteissa ovat monimutkaisia. Havaintoa voi selittää myös se, että sugar babyt eivät kokeneet olevansa emotionaalisesti yhtä sitoutuneita kuin heidän sugar daddynsä. Sugar babyille tämä saattoi näyttäytyä valtana ja heidän taloudellinen riippuvaisuus sugar daddyistä jäi siis huomiotta. Tutkimus osoitti, että sokerideittailuilla naisilla oli kaksi kertaa todennäköisemmin todettu sukupuolitauti verrattuna ei-sokerideittailuun naisiin. Toisaalta sokerideittailuilla naiset olivat käyneet sukupuolitauteista kuusi kertaa enemmän kuin ei-sokerideittailuilla naiset. (2021, luvut Characteristics of arrangements & Comparisons of STI testing and diagnoses rates.)

Lena Gunnarsson ja Sofia Strid selvittivät ruotsalaisten sugar daddyjen kokemuksia sokerideittailusta yhdeksän haastatellun ja 37 kyselyyn vastanneen avulla. Haastatellut olivat iältään 38-52-vuotiaita ja seitsemän miehistä oli hyväpalkkaisessa toimistotyössä. Haastatelluista kolme oli naimisissa tai vakavissa parisuhteissa samanaikaisesti sokerideittailun kanssa. Osalla haastatelluista miehistä oli kokemusta maksullisen seksin ostamisesta. He kertoivat siirtyneensä sokerideittailuun, koska halusivat aidompia kohtaamisia naisten kanssa. Kyselyvastauksista ja haastat-

telumateriaaleista kävi ilmi, että sugar daddyillä oli toive siitä, että sokerideittailusuhteet kumpuaisivat molempien osapuolien yhteisestä halusta, kiinnostuksesta ja tyydytyksestä, ei niinkään taloudellisista syistä. Kaikille haastatelluille miehille oli tärkeää, että myös sugar baby nautti seksistä ja että järjestelyssä oli myös emotionaalinen yhteys.

Kyselyvastauksista ja haastattelumateriaaleista kävi ilmi myös se, että miehet halusivat sugar babyjen arvostavan heitä ja heidän seuraansa rahan ollessa vain bonus. Gunnarssonin ja Strid toivat esiin, että vaikka sugar baby näyttäisikin nauttivan kanssakäymisestä sugar daddyn kanssa, ei hän välttämättä oikeasti koe niin. Haastatellut miehet eivät tiedostaneet, että sugar babyt saattoivat myös näytellä vastatakseen miesten odotukset. (2021, luvut Interviews & Results).

Bien-Aimen (2017) mukaan sokerideittailu nähdään hyväksyttävänä asiana. Media on myötävaikuttanut tähän tuomalla esiin vain sokerideittailun positiivisia puolia. Monet sokerideittailua kokeilleet sugar babyt ovat kertoneet, että muutamien sokerideittailutreffien jälkeen heille tuli epämukava olo, jonka seurauksena he poistivat profiilinsa sokerideittailusivustolta. Tätä puolta ei kuitenkaan tuoda esiin mediassa. Nuoret naiset hakeutuvat sokerideittailun pariin tietämättöminä siitä, mitä sugar daddyt heiltä odottavat, ja ovat vaarassa joutua hyväksikäytetyiksi. Hyväksikäytön uhreiksi joutuneita seksityöntekijöitä ei kuitenkaan aina uskota ja heitä saatetaan jopa syyllistää uhriksi joutumisesta. (O'Donnel, 2018, luku Consequences of sugar dating.)

## Prostituutio/seksityö

Prostituution määrittely ei ole yksinkertaista, mutta yleisemmin prostituutioksi kutsutaan seksuaalisen toiminnan tekemistä rahallista korvausta vastaan (Jacobs & Miranda, 2020, luku Introduction). Prostituutio ei ole Suomessa laitonta tai rangaistavaa. Prostituutioon voi liittyä kuitenkin ihmiskauppaa tai paritusta ja seksuaalipalveluiden ostaminen ihmiskaupan tai parituksen uhrilta on laitonta. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, i.a.) Davisin (1937) mukaan prostituutiosuhdetta määriteltäessä perinteisesti on tapana ajatella, että prostituutiosuhteessa myyjä täyttää rahantarvettaan ja ostaja seksuaalisia tarpeitaan (Kontula, 2008, s. 151). Penttinen (2004) kuvaa seksin myynnissä merkittävimmän motiivin olevan rahallinen ahdinko sekä isot tuloerot (Kontula, 2008, s. 124). Kaupallinen seksi ilmiönä on hyvinkin sukupuolittunutta suurimman osan seksityöntekijöistä ollessa naisia ja heidän asiakkaansa miehiä (Kontula, 2008, s. 43, ks. myös Skaffari & Urponen, 2004; Kivelä 2004).

Internetin kehittyminen on mahdollistanut seksikaupan tekemisen aivan uudella tavalla. Seksikauppa ja seksipalvelut ovat nyt enemmän saatavilla kuin koskaan aiemmin. Yksi syy verkossa tapahtuvan seksikaupan räjähdysmäiselle kasvulle on sen helppous. Verkossa seksityöntekijät myös tavoittavat nopeasti ja halvalla enemmän ihmisiä. Seksikaupan siirtyessä internetiin myös erilaiset sokerideittailu- ja maksulliset seuranhakusivustot ovat kasvattaneet suosiotaan. Erona sokerideittailun ja prostituution välillä nähdään kuitenkin suhteiden kesto sekä maksutyyli. Sokerideittailusuhteet voivat olla pitkäkestoisiaakin ja rahallista korvausta ei makseta per tunti, vaan esimerkiksi kuukausittain. Selkein erottava tekijä sokerideittailun ja prostituution välillä on kuitenkin se, että sokerideittailusuhteet ei aina sisällä seksiä. (Miller, 2011, s. 42-43, 46,58-59 & 60.)

## Vastikkeellinen seksi

Kun täysi-ikäinen tarjoaa alle 18-vuotiaalle vastinetta seksuaalisista teoista, puhutaan vastikkeellisesta seksistä. Vastike voi olla mitä vaan, kuten rahaa, päihteitä tai yöpymispaikka. Vastineen tarjoaminen seksuaalisista teoista alle 18-vuotiaalle on rikos, ja jo pelkkä ehdottaminen täyttää rikoksen tunnusmerkit. Vastike tuo suhteeseen valta-asetelman ja voi syntyä mielikuva, että vastineen tarjoajalla on suurempi päätäntävalta suhteen sisällöstä. Seksuaalisia tekoja voivat olla esimerkiksi seksuaalissävyytteisten viestien tai kuvien lähettäminen ja/tai pyytäminen, itsetydyttäminen, seksuaalinen koskettelu tai sukupuoliyhdyntä. Kun kyseessä on alle 16-vuotias lapsi, kyse ei ole vastikkeellisesta seksistä vaan lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. (<https://nuortenexit.fi/ammattilaisille/seksuaalinen-kaltoinkohtelu/vastikkeellinen-seksi/>.) Sokerideittailusivustoilla, joilla tapahtuu avointa seksikauppaa, on myös alaikäisten tekemiä profiileja huolimatta siitä, että sivustot ovat kiellettyjä alaikäisiltä (Pehkonen & Mattinen, 2018). Vaikka seksin ostaminen lapselta tai alaikäiseltä nuorelta esitettäisiin jonkinlaisena vaihtokauppana aikuisen ja nuoren välillä ja nuori olisi suostunut seksiin, on kyseessä rikos. Vastikkeellisesta seksistä puhuttaessa myös nuori itse voi olla aktiivinen toimija tilanteessa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tilanteet ovat aina nuoren ennakoitavissa tai kontrolloitavissa. Nuori voi olla mielestään seurustelusuhteessa, eikä tiedosta tulleensa hyväksikäytön uhriksi. Jos nuori on tilanteessa aktiivinen toimija, saatetaan vastuu sysätä hänelle, vaikka vastuussa on aina aikuinen (Kervinen & Ollus, 2019, s. 54). Tiedon määrä nuorten myymästä seksistä vaihtelee Pohjoismaiden välillä. Aiempaa tietoa nuorten vastikkeellisesta seksistä on vähän ja seksiä myyvien nuorten määrää on pidetty



Pohjoismaissa vähäisenä. Aiemmat tutkimukset kuitenkin osoittavat, että niillä nuorilla, joilla on kokemusta vastikkeellisesta seksistä, esiintyy enemmän päihteiden väärinkäyttöä, hyväksikäyttöä ja itsetuhoisuutta sekä mielenterveyshäiriöistä kuin niillä nuorilla, joilla ei ole kokemusta vastikkeellisesta seksistä. (Holmström, 2019, s. 7.)

Sytä vastikkeellisen seksin myymiseen on monia. Aiempien tutkimusten mukaan raha, ahdistus tai mielenterveysongelmat sekä jännitys ja seksistä pitäminen ovat olleet syitä vastikkeelliselle seksille. On pohdittu myös digitaalisen kehityksen ja median luoman kuvan vaikutusta seksin myymiseen. (Holmström, 2019, s. 7-8). Kaupallinen seksi on siirtynyt digitalisaation myötä verkkoon ja sivustoille, jotka on tarkoitettu seksipalvelujen ostamista ja myymistä varten. Tutkimusten mukaan kommunikointi tapahtuu kuitenkin enimmäkseen muilla digialustoilla ja yleisimmin ehdotuksen vastikkeellisesta seksistä tekee nimenomaan ostaja. Haavoittuvassa asemassa olevat nuoret naiset ja miehet suostuvat tällaisiin tarjouksiin muita useammin. Aiemmat traumat, seksuaalinen hyväksikäyttö ja esimerkiksi laitoshoido ovat haavoittuvuutta lisääviä tekijöitä. Esimerkiksi Ruotsissa on myös keskusteltu vastikkeellisen seksin käyttämisestä ahdistuksen lieventämisen ja itsensä vahingoittamisen välineenä. Huolta herättää myös sokerideittailusivustojen vaikutus nuorten haavoittuvaan seksuaalisuuteen. (Holmström, 2019, s. 11.)

## Seksuaalinen hyväksikäyttö

Usein kaupallisesta tai vastikkeellisesta seksistä puhuttaessa käsitellään myös alaikäisiä, jolloin puhutaan seksuaalisesta hyväksikäytöstä (Seikkula, 2019, s. 67). Seksuaalinen hyväksikäyttö on seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja ruumiillisen koskemattomuuden loukkaamista teoilla. Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyy usein vallankäyttöä, joka ei näy aina ulospäin. Hyväksikäyttäjä manipuloi uhria ja uhri saattaa ajatella, että hyväksikäyttö johtuu hänestä. Hyväksikäytön aiheuttaman syyllisyyden ja häpeän vuoksi uhri ei välttämättä kerro kokemastaan kenellekään. (Kervinen & Ollus, 2019, s. 17; Vähemmistövaltuutettu, 2014, s. 101.) Laitisen (2004) mukaan Suomessa on alettu keskustelemaan julkisesti lasten seksuaalisesta hyväksikäytöstä vasta 1980-luvulla. Nykypäivänä mediassa sekä muissa julkisissa keskusteluissa on noussut esille erilaisia väkivaltaan liittyviä teemoja, joka on edistänyt lasten seksuaalisen hyväksikäytön esille nostamista (Hietämäki, Husso & Arponen, 2020, s. 542; Pelastakaa Lapset, 2018). Tutkimusten mukaan seksuaalisesta hyväksikäytöstä lapselle tulevat jälkivaikutukset ovat laajoja ja monimutkaisia. Jälkivaikutukset voivat olla liitoksissa psyykkisiin sekä fyysisiin ongelmiin, kuten ahdistuneisuuteen, masennukseen, syömishäiriöihin ja posttraumaattiseen stressiin. (Hietämäki, Husso & Arponen, 2020, s. 542.)

Rikoslaisissa on erikseen kielletty seksuaalipalvelujen ostaminen alle 18-vuotiailta. Jos uhri on alle 16-vuotias, kyseessä on lapsen seksuaalinen tai törkeä seksuaalinen hyväksikäyttö. Aikuisen ollessa sukupuoliyhteydessä yli 16-vuotta nuoremman lapsen kanssa, on kyseessä lapsen törkeä seksuaalinen hyväksikäyttö. (L39/1889 5. §, 6. §, 7. § & 8 a. §). Rikoslakiin on kirjattu myös kohta lapsen houkuttelemisesta seksuaalisiin tarkoituksiin sekä lapsen sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan esityksen seuraamisesta (L39/1889 8 b. §). Kriminalisoinnilla yritetään puuttua groomingiin, eli internetissä tapahtuvaan houkutteluprosessiin, jossa aikuinen pyrkii valmistelevaan lapsen tai nuoren seksuaaliseen hyväksikäyttöön tämän luottamusta hyväksikäyttäen (Kervinen & Ollus, 2019, s. 18). Sosiaalisesta mediasta ja netistä on muodostunut viime vuosien aikana alusta erilaiselle hyväksikäytölle, kun lapsia ja nuoria lähestytään somessa ja netissä nimenomaan seksuaalisessa tarkoituksessa. Lapsia ja nuoria voidaan pyytää lähettämään vähäpukaisia kuvia, joilla heitä voi myöhemmin kiristää lähettämään lisää kuvia tai tekemään seksuaalisia tekoja. (Kervinen & Ollus, 2019, s. 58; Pelastakaa Lapset ry, 2018; Europol, 2017.)

Hyväksikäytölle altistavia riski- ja haavoittuvuustekijöitä on useita. Ne voivat olla rakenteellisia, yksilöllisiä, sosioekonomisia tai perheeseen liittyviä. Rakenteellisia tekijöitä ovat muun muassa naiseen ja nuoriin ja lapsiin kohdistuva väkivalta kulttuurisesti hyväksytyinä asiana sekä uhrien näkymättömyys yhteiskunnassa. Yksilöllisiä tekijöitä voivat olla esimerkiksi aiemmin koettu fyysinen tai psyykinen seksuaalinen väkivalta tai yksilön riskikäyttäytyminen. Sosioekonomisia tekijöitä voivat olla syrjäytyneisyys, tukipalveluiden puutteellisuus tai resurssipula. Perheeseen liittyviä tekijöitä ovat muun muassa köyhyys, epävakaa tilanne perheessä tai nuoren ja vanhemman suhteen ongelmat. (Kervinen & Ollus, 2019, s. 85.)

THL:n vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan 27,8 % Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen 8. ja 9. luokkalaisista on kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana. Vuonna 2019 tuo luku oli 17,7 %. Lukion 1. ja 2. vuodelta opiskelleista 30,2 % oli kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua. Vuonna 2019 luku oli 18,9 %. Ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista 23,8 % oli kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyssä luku oli 13,9 %. (THL, 2021.)

Tarkasteltaessa koko maata, 30,2 % 8. ja 9. luokkalaisista, 33,5 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ja 25,4 % ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelleista oli kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana. Kaikissa ryhmissä määrä oli kasvanut vuoteen 2019 verrattuna. Internetissä tai puhelimesta tapahtunutta seksuaalista häirintää oli kokenut 25,9 % 8. ja 9. luokkalaisista, 26,7 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ja 21,3 % ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista. Myös tässä kategoriassa määrä oli kasvanut kaikissa ryhmissä vuo-

desta 2019. Internetissä tai puhelimesta tapahtunut seksuaalinen häirintä oli yleistynyt myös kaikissa ryhmissä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella. 8. ja 9. luokkalaisista 23,7 %, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 24,5 % ja ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista 19,7 % oli kokenut seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä. (THL, 2021.)

Jos kouluterveyskyselyn tulokset rajataan koskemaan Pohjois-Pohjanmaan alueella pelkästään tyttöjä, on 8. ja 9. luokkalaisista tytöistä 46 % kokenut seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua. Vuonna 2019 tuo luku oli 28,6 %. Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijatyttöistä 45,9 % on kokenut seksuaalista häirintää ja ahdistelua. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyssä sama luku oli 28,1 %. Ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista tytöistä 48,3 % on kokenut seksuaalista häirintää ja ahdistelua. Vuonna 2019 vastaava luku oli 26,6 %. (THL, 2021.)

Katsottaessa kouluterveyskyselyn tuloksia koko maan alueelta ja rajaten tulokset koskemaan vain tyttöjä, on 48,4 % koko maan 8. ja 9. luokkalaisista tytöistä kokenut seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyssä luku oli 32,3 %. Lukion 1. ja 2. vuodelle opiskelleista tytöistä 50,5 % on kokenut seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua. Vuonna 2019 sama luku oli 33 %. Myös ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelleista tytöistä 49,7 % on kokenut seksuaalista ahdistelua tai ehdottelua vuoden 2019 luvun ollessa 33,7 %. (THL, 2021.)

## Ihmiskauppa

Venla Rothin ja Mia Luhtasaaren mukaan ihmiskauppa esiintyy Suomessa enemmän kuin sitä tulee ilmi. Ihmiskauppa on tyypillisimmin piilorikollisuutta. Sen lisäksi, että ihmiskauppa on tyypillisesti piilorikollisuutta, sitä ei myöskään viranomaistahoissa tunnisteta riittävästi. Arvioidaan, että lapsiin ja nuoriin kohdistuva ihmiskauppa jää piiloon, vaikka lapset ja nuoret ovat korostuneessa riskissä joutua uhreiksi ihmiskaupassa. (2021, s. 18-19). Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmässä on vuosien 2006-2018 välillä autettu yhteensä 55:tä alle 18-vuotiaasta ja 141 18-21-vuotiaasta, mutta lapsiin kohdistuvan ihmiskaupan todellista määrää on hankala arvioida. Iso osa mahdollisista ihmiskauppatapauksista jää myös tunnistamatta ihmiskaupaksi, jolloin nuoret eivät päädy ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään. Monet ihmiskaupan uhrit ohjautuvat ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään vasta täysi-ikäisinä. (Kervinen & Ollus, 2019, s. 95.)

Ihmiskauppa, johon liittyy seksuaalista hyväksikäyttöä, on tavallisesti prostituutioon pakottamista. Jos uhri on lapsi, voi ihmiskauppa olla myös sukupuoliseivellisyttä loukkaavia tekoja. Lapset voivat joutua myös sellaisen seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi, joka ei suoranaisesti ole ihmiskaupaa, vaikka hyväksikäytössä voikin olla ihmiskaupan piirteitä. Ihmiskaupan uhreiksi joutuneet lapset voivat olla hyvin traumatisoituneita hyväksikäytön ja väkivallan jättäessä jälkensä uhriin. Fyysinen ja psyykinen oireilu on lapsilla yleistä. Seksuaalinen väkivalta aiheuttaa uhrin traumatisoitumisen ja se voi herättää uhrissa myös häpeää. Nuorella tulee olla psyykkistä tukea siinä vaiheessa, kun hän alkaa käsittelemään kokemuksiaan. Jos nuori oireilee rajusti eikä kykene kertomaan kokemuksistaan, tulee häntä tukea muilla keinoilla. Hyväksikäytöstä toipuminen on pitkäkestoinen prosessi, joka voi viedä vuosia. (Kervinen & Ollus, 2019, s. 17 & 90.)

## Ilmiön kartoitus

Sokerideittailua ilmiönä kartoitettiin Pohjois-Pohjanmaan 11 kaupungissa (Haapavesi, Haapajärvi, Kalajoki, Kuumo, Nivala, Oulainen, Oulu, Pudasjärvi, Pyhäjärvi, Raahe, Ylivieska). Koska Pohjois-Pohjanmaa on alueena laaja, kartoitusta ei voitu tehdä alueen jokaiseen kuntaan resurssien vuoksi. Tämän takia kartoitukseen valikoituivat ne kunnat, jotka on nimetty kaupungeiksi. Kyselyitä tehtiin kolme, joista yksi oli suunnattu 13-17-vuotiailla nuorille, yksi 18-29-vuotiaille nuorille ja yksi alueen ammattilaisille. Täysi-ikäisten kyselyyn vastanneilla oli mahdollisuus ilmoittaa halukkuudestaan teemahaastatteluun. Selvitystyöhön on haastateltu yhtä täysi-ikäistä sokerideittailuksessa mukana olevaa nuorta.

Kartoituskyselyn levittämistä varten pyysimme yhteistyötä kaupunkien eri toimijoiden kanssa. Yhteistyöpyynnöllä pyrittiin tavoittamaan ne toimijat, jotka kohtaavat työssään 13-29-vuotiaita nuoria. Näitä toimijoita olivat kunnan nuorisotoimi, seurakunnan nuorisotyö, etsivä nuorisotyö, järjestöissä tehtävä nuorisotyö sekä toisen asteen oppilaitokset. Näiden lisäksi toimitimme kyselymateriaalin Centria AMK:n Diak:n ja OAMK:n Tuudo-järjestelmään sekä Oulun Yliopistolle. Kyselymateriaali lähti henkilökohtaisena yhteydenottona 206 ammattilaiselle, joiden lisäksi kyselymateriaalia levitettiin eri verkostojen kautta. Kyselyn jakaminen pyrittiin tekemään yhteistyökumppanille mahdollisimman helpoksi ja lähetetty materiaali piti sisällään linkit kyselyihin sekä somessa julkaistavan ja seinälle tulostettavan kyselymateriaalin. Lopullista tietoa kyselyiden jakaneiden määrästä ei ole.

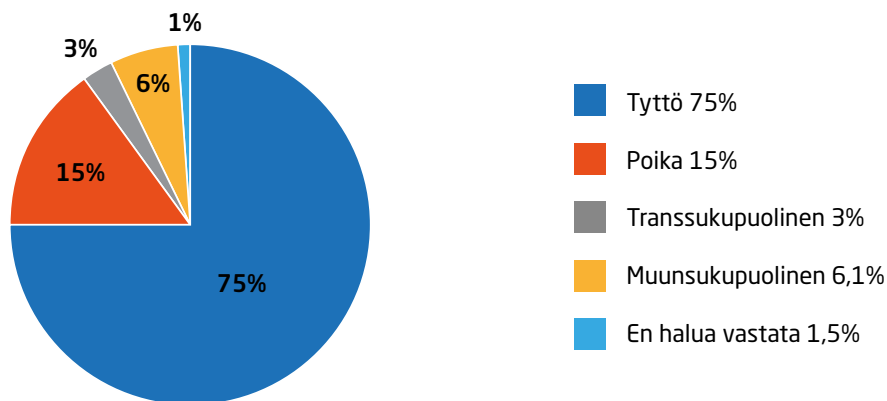
Kyselyt (liite 1, 2 ja 3) toteutettiin webropol-alustalla. Sisällönanalyysiä tehtiin teoriaohjaavasti ja vastauksia on tarkasteltu alustan omia suodatusmahdollisuuksia käyttäen. Vastauksia on suodatettu asuinpaikkakunnan, sukupuolen, iän ja sokerideittailuun liittyvien kokemusten mukaan. Kyselyt sisälsivät kysymyksiä, joihin vastattiin "kyllä, ei, en osaa sanoa" -patteristolla, monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat vastasivat sanallisesti. Avointen kysymysten vastauksia on vertailtu ilmiön teoriapohjaan sekä kyselystä saatuihin määreellisiin tuloksiin. Selvitystyössä olevat kursivoidut lainaukset ovat suoria lainauksia kyselyiden vastauksista ja teemallisesta haastattelusta.

# 13-17-vuotiaiden kysely

*"En näe siinä mitään pahaa jos kumpikaa osapuoli ei ole haavoittuvassa tilassa ja molemmat osapuolet ovat tietoisia missä mennään. Voisin itsekin sokerideittailla mutta ilman mitään seksuaalista sävytettä eli vain tämän mommyn tai daddyn seuralaisena"*

Alaikäisille kohdennettuun kyselyyn vastasi 198 nuorta. Oulussa asuvien vastausprosentti jäi pieneksi, 14,6%, joten vastauksia ei verrattu asuinpaikan mukaan. Kyselyn ikäjakauma jaoteltiin kahteen luokkaan, 13-15-vuotiaat ja 16-17-vuotiaat. Vastaajista 82% kertoi iäkseen 16-17-vuotta.

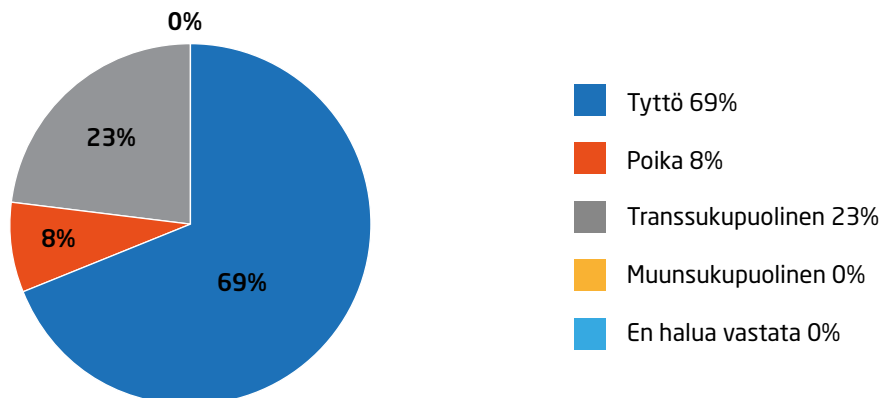
Vastaajien sukupuolijakauma



Vastaajista 89,9% prosenttia kertoi tietävänsä, mitä sokerideittailu on ja 19,7%:lla vastaajista on lähipiirissään ihminen, jolla on kokemusta sokerideittailusta. 68,7% kyselyyn vastanneista kertoi nähneensä verkkoalustoille ja/ tai sosiaalisen median alustoilla toimintaa, joka vaikuttaa sokerideittailulta. Kyselyssä ei eritelty erikseen sokerideittailusivustoja, sillä sivustojen mukaan palvelu on tarkoitettu täysi-ikäisille käyttäjille. Annettujen vaihtoehtojen lisäksi vastaajat kertoivat nähneensä mahdollista sokerideittailua tai siihen viittaavaa sisältöä myös esimerkiksi YouTubessa.

Kyselyssä kartoitettiin alaikäisten kokemuksia sokerideittailusta. Vastaajista 6,6%:lla oli kokemusta sokerideittailusta ja heistä 69% olivat iältään 16-17-vuotiaita. Suurin osa sokerideittailukokemuksen omaavista vastaajista oli sukupuoleltaan tyttöjä.

Sukupuolijakauma vastaajista, joilla oli kokemusta sokerideittailusta



Avoimen kysymyksen ”Mitä ajattelet sokerideittailusta?” vastauksia suodatettiin hakemalla vastaukset nuorilta, jotka olivat kertoneet omaavansa sokerideittailukokemuksia. Suodatuksesta selvisi, että heidän ajatuksensa sokerideittailusta ovat hyvin myönteisiä, eikä kukaan vastaajista nostanut esiin mahdollisia riskejä tai huonoja kokemuksia.

*”Ihan super hyvä juttu!”*

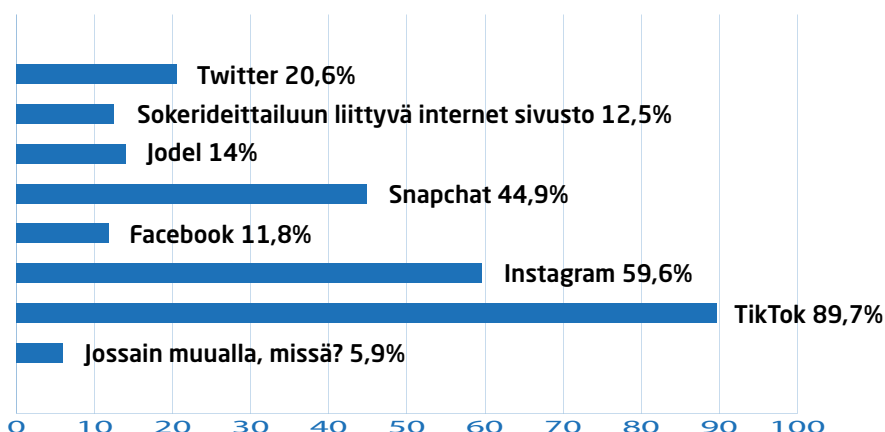
*”Mitä väärää siinä on, jos molemmille se on ok”*

*”Helppoa rahaa jos se sugardaddy on tosissaan. Vaikeaa löytää pohjoisesta mutta etelässä on enemmän ja varsinkin eri maista löytyy”*

## Sokerideittailun näkyminen eri alustoilla

Kyselyssä selvitettiin monivalintakysymyksenä, millä alustoilla nuoret ovat nähneet toimintaa, joka vaikuttaa sokerideittailulta. Kysymys esitettiin vastaajille, jotka olivat kertoneet nähneensä verkkoalustoilla toimintaa, joka vaikuttaa sokerideittailulta. Eniten vastauksia sai nuorten suosiossa oleva sosiaalisen median kanava TikTok, jossa noin 90% kysymykseen vastaajista kertoi nähneensä ilmiöön liittyvää toimintaa. Myös Instagram ja Snapchat näyttäytyivät nuorten vastausten mukaan alustoina, joissa sokerideittailua esiintyy.

### Millä alustalla olet nähnyt oletettua sokerideittailua tapahtuvan?



## Vastaajien ajatuksia sokerideittailusta

Aineiston avoimesta kysymyksestä ”Mitä ajatuksia sokerideittailu sinussa herättää?” on poimittu vastauksia, jotka selkeästi menevät seuraaviin kategorioihin: Vastaukset, jotka ovat vastaan sokerideittailua, vastaukset, joissa sokerideittailun ajatellaan olevan ihan ok tai hyvä asia, vastaukset, joissa sokerideittailun olevan ihan ok, jos jokin tai jotkut ehdot täyttyvät, vastaukset, joissa tuodaan esiin huolta sekä vastaukset, joissa harkitaan sokerideittailusuhteeseen lähtemistä. Aineiston tulkinnassa vaarallinen-termi on luokiteltu huolestuttava-kategoriaan. Tulkintaa on tehty myös vastauksen ”Helppoa rahaa” yhteydestä sokerideittailusuhteen harkittavuuteen. Vastauksia kysymykseen tuli yhteensä 133.

Alaikäisten vastauksissa sokerideittailua vastaan oli 6% vastaajista. Vastaajista 7% piti ilmiötä ihan ok tai hyvänä asiana ja 10,5% ihan hyvänä/ok:na, mikäli jotkin ehdot täyttyvät pitivät. 8% vastaajista piti sokerideittailua harkittavana sekä 3% selkeästi huolestuttavana. Mikäli ”Helppoa rahaa” -osio poistetaan harkittava-kategorioista, alaikäisistä 4% piti sokerideittailusuhteeseen lähtemistä harkittavana. Alla olevassa kuviossa on esimerkki kuhunkin kategoriaan tulkitusta vastauksesta.



Ihan hyvä / ok	Huolestuttava	Harkittava	Sokerideittailua vastaan	Ihan ok, jos
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ihanaa. tykkään kun tienaa</li> <li>• Jos rahatilanteessa on huono niin tämäkin on vain yksi vaihtoehtoista</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Luultavasti altistaa aika helposti hyväksikäytölle ja ei tunnun eettisesti oikealta. Pelkkä seura ei ole paha, mutta seksuaalinen toiminta ei ole mielestäni okei. Kaikki eivät välttämättä tajua sokerideittailun vaaroja eli ei ole mielestäni mitenkään suositeltavaa.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mielestäni sokerideittailu kuulostaa mielenkiintoiselta. Haluaisin ehkä hyvän tilaisuuden tullessa vastaan kokeilla itsekin sitten täysi-ikäisenä.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nuorten Henkistä manipulaatiota rahalla.</li> <li>• Vaarallista ja ahistavaa</li> <li>• Ei siin oo mitää järkee</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Se on ihan ok jos molemmat osapuolet ovat aikuisia ja toimivat täydessä yhteisymmärryksessä yhdessä asettamiensa ehtojen mukaisesti.</li> <li>• Mielestäni se on OK, jos sitä harrastetaan suostumuksellisesti ja molempien osapuolien ehtoja arvostetaan. Kuitenkin olen harmikseni saanut huomata, kuinka ilmiötä on romantisoitu "helppona rahana", tietämättä siitä, millaisia vaaroja siinä piilee. Loppupeleissä kuitenkin sokerideittailu ei ole kaukana prostituutiosta - varsinkin jos siihen liittyy seksiä.</li> </ul>

Vastauksista 65,5% ei pystytty selkeästi kategorioimaan yllä mainittuihin luokkiin.

*"En osaa sanoa."*

*"Aika outoa."*

*"Helppo rahaa varmaan, mutta aika tyhmää ja vaarallista."*

*"Oma päätös omat virheet."*

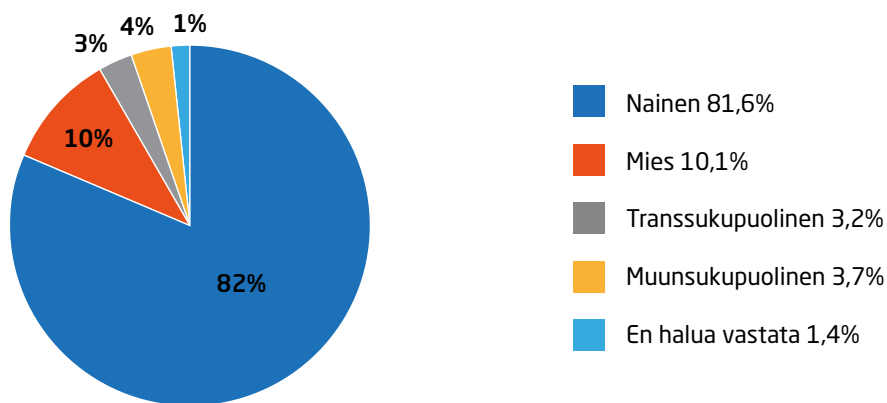
*"Joillekin se voi toimia, mutta kuitenkin olen kuullut niitäkin tarinoita kun asiat on mennyt tosi hurjaksi."*

# 18-29-vuotiaiden kysely

*"Mielestäni kyseessä on eräänlainen trendi - sokerideittailusta puhutaan paljon mm. Somessa, mikä tekee siitä valtavirrallakin tutun ilmiön. Sokerideittailu ei ole enää mikään "somejulkkisten juttu", vaan sitä tekevät ns. ihan tavallisetkin ihmiset, vaikka naapuri."*

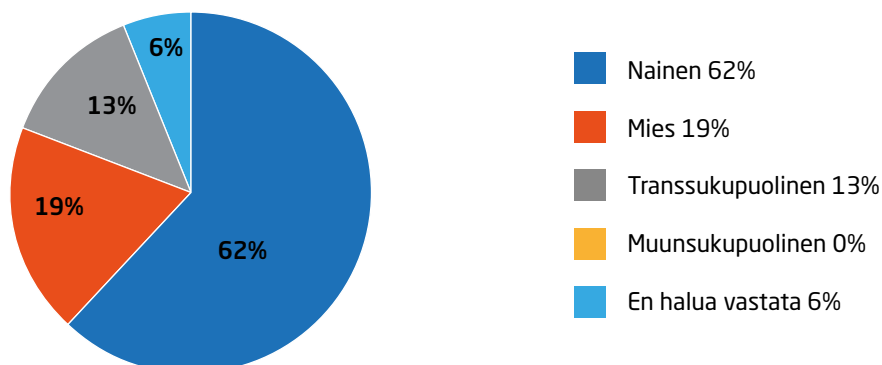
Täysi-ikäisille kohdennettuun kyselyyn vastasi 219 nuorta. Vastaajista 57,6% kertoi asuinpaikakseen Oulun ja 42,4% muun kaupungin Pohjois-Pohjanmaan alueella. Kyselyvastauksissa ei havaittu merkittäviä eroja asuinpaikkojen välillä. Kyselyn ikäjakauma jaoteltiin kahteen luokkaan, 18-24-vuotiaat ja 25-29-vuotiaat. Vastaajista 75% kertoi iäkseen 18-24-vuotta ja suurin osa kyselyyn vastanneista nuorista vastasivat olevansa naisia.

## Vastaajien sukupuolijakauma



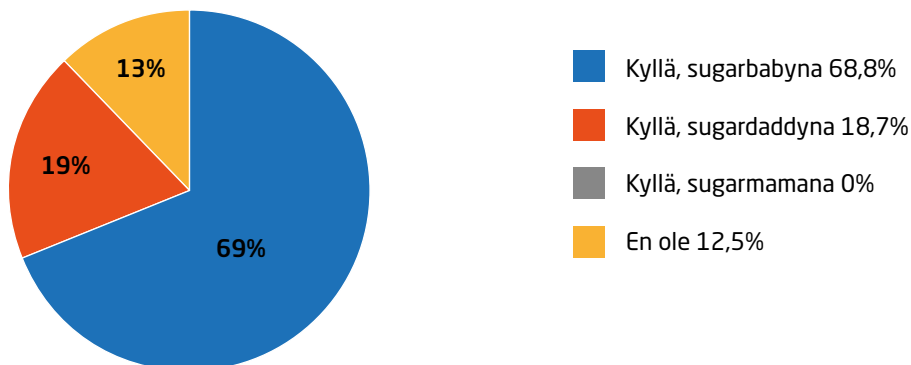
Vastaajista 95% tiesi, mitä sokerideittailu on ja 7,3% kertoi, että heillä on kokemusta sokerideittailusta. Vastaajista 2,3% ei osanneet sanoa, onko heillä kokemusta sokerideittailusta. Sokerideittailukokemuksia omaavista 75% oli iältään 18-24-vuotiaita ja suurin osa heistä naisia.

## Sokerideittailukokemuksen omaavien vastaajien sukupuolijakauma



Suurin osa sokerideittailukokemuksen omaavista on ollut mukana sokerideittailusuhteessa (kt. kuvio alla) ja heistä 38,5% kertoi lähteneensä mukaan alaikäisenä. Suurin osa on ollut mukana sugar babyna, mutta vastaajissa oli myös henkilöitä, jotka kertoivat olleensa mukana sugar daddyna. Heidän osuutensa oli kuitenkin niin pieni, ettei heidän vastauksiaan ole käsitelty erikseen.

### Oletko ollut sokerideittailusuhteessa? (Kysytty vastaajilta, joilla on kokemusta sokerideittailusta)



Kaikki mies-vastaajat, joilla on kokemusta sokerideittailusta, kertoivat olleensa sokerideittailusuhteessa. Myös kaikki transsukupuoliset sokerideittailukokemuksen omaavat vastaajat kertoivat olleensa mukana sokerideittailusuhteessa. Nais-vastaajista taas 80% sokerideittailukokemuksen omaavaa kertoi olleensa sokerideittailusuhteessa.

Kaikkien sokerideittailusuhteessa mukana olleiden miesten ja transsukupuolisten suhteisiin on liittynyt seksuaalisia tekoja. Nais-vastaajista, joilla on ollut kokemusta sokerideittailusta, 70% kertoi kokemukseen liittyneen seksuaalisia tekoja. Miehet ja transsukupuoliset vastaajat eivät ole kokeneet suhteissa painostusta seksuaalisiin tekoihin, kun taas nais-vastaajista 50% kertoi painostamisesta. Teemahaastatteluun osallistunut sugar baby kertoi kaikkien hänen suhteidensa olleen lyhytkestoisia tai kertaluontoisia ja niihin sisältyneen seksuaalisia tekoja.

Teemahaastattelussa ja kyselyn avoimilla kysymyksillä selvitettiin sekä hyviä että huonoja kokemuksia sokerideittailusuhteessa olemisesta. Suhteen hyväksi asioiksi nousi rahan tai esineellisen hyödyn saamisen lisäksi kehuja ja huomion saaminen, välittävä ihmissuhde, hyvä luottamus sekä kohteliaisuus ja ystävällisyys. Huonoiksi kokemuksiksi vastaajat nostivat painostuksen ja hyväksikäytön, sokerideittailun ja muun deittailun välisen rajan hämärtyminen sekä suhteen toisen osapuolen epäluotettavuuden. Alla olevaan kuvioon on nostettu esimerkkejä kyselyvastauksista ja teemahaastattelusta sokerideittailun hyvistä ja huonoista kokemuksista.

Hyviä kokemuksia	Huonoja kokemuksia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Osa ihmisistä on todella kohteliaita. Saa myös paljon kehuja ja huomiota.</li> <li>• No mää koen että se niinku avas mun seksuaalisuutta että musta tuli ehkä avoimempi ihminen.</li> <li>• Miehet on kohteliaita, maksaa sovitetun hinnan tai enemmän.</li> <li>• Välittävä ihmissuhde ja hyvä luottamus.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mutta sitten toisaalta se aiheutti sellaista yksinäisyyttä ja semmosta että kun se ei ollut silleen aitoa että ei niinku kokenut silleen arvostetusti siinä mielessä että kun ei se ollut aito suhde.</li> <li>• Jos ei ole valmis tarjoamaan kehollisia seksuaalisia palveluita, niin siitä saa kyllä kuulla paljon valitusta ja tyrkytystä.</li> <li>• Hyväksikäyttö, sekä sokerideittailun ja oikean deittailun välisen rajan hämärtyminen. Haasteellinen, arvaamaton ihminen.</li> </ul>

Sokerideittailuun mukaan lähteneistä 71% kertoi syyksi rahan tarpeen. Muita syitä olivat esimerkiksi jokin muu hyöty, jännitys ja halu.

*"No ehkä se että mä olin aika kokeilunhaluinen ihminen ja halusin kokeilla."*

*"Rahan tarve. Oltiin erottu poikaystävänsä kanssa, ja ..... Samaan aikaan yksinasumisen opettelu, lääkitykset ja lukiokirjat maksoivat niin paljon, että rahat eivät riittäneet. Lukion, ..... sekä oman psyykkisen ja fyysisen voimien vuoksi palkkatyö ei olisi tullut kysymykseen. Jaksaminen oli jo muutenkin koetuksella."*  
(tunnistamiseen liittyviä yksityiskohtia poistettu)

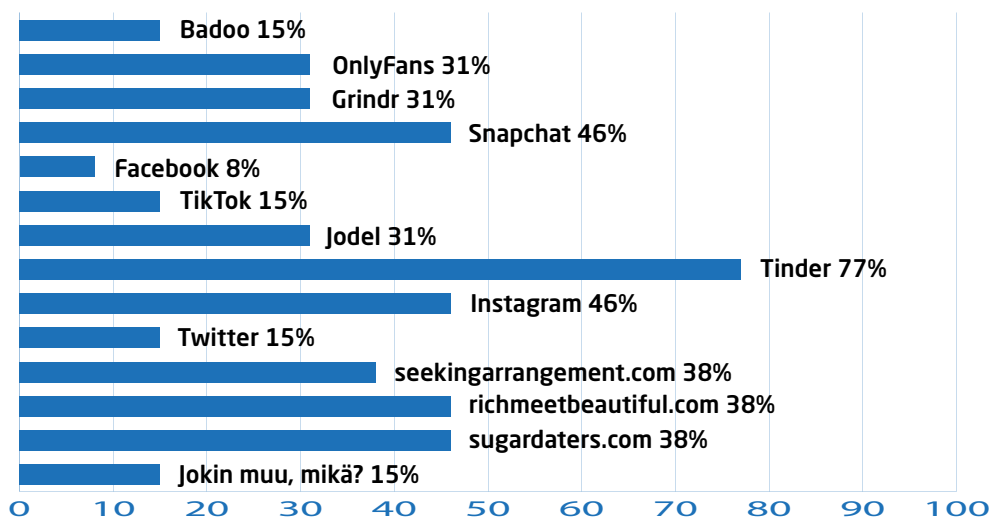
## Sokerideittailuun käytettävät alustat

*"Instagramin kautta tulee esim tämmöisiä pyyntöjä vanhemmilta miehiltä (oletettavasti). Mietityttää vain kuinka helposti jotkut lähtevät niihin mukaan rahan puutteen takia tai muista syistä."*

Kyselyssä selvitettiin monivalintakysymyksenä, mitä alustoja vastaajat ovat käyttäneet sokerideittailuun. Kysymys esitettiin vastaajille, jotka kertoivat omaavansa kokemusta sokerideittailusta. Vaihtoehtoihin valikoitiin yleisimmät sokerideittailu-sivustot sekä käytetyimmät sosiaalisen median kanavat. Vastaajan oli myös mahdollista nimetä listasta puuttuvia alustoja.

Suosituimmaksi kanavaksi sokerideittailussa ilmeni Tinder. Tämän lisäksi kyselyn perusteella suosittuja alustoja sokerideittailussa ovat Snapchat, Instagram sekä sokerideittailusivustot. Miessukupuolisten vastauksissa suosituimmiksi kanaviksi nousivat Tinderin lisäksi Grindr ja trans - ja muunsukupuolisten Grindr ja OnlyFans.

Oletko käyttänyt jotain seuraavista alustoista sokerideittailuun?  
Voit valita useamman vaihtoehdon.



## Vastaajien ajatuksia sokerideittailusta

Aineiston avoimesta kysymyksestä ”Mitä ajatuksia sokerideittailu sinussa herättää?” on poimittu vastauksia, jotka selkeästi jakautuvat seuraaviin kategorioihin: Vastaukset, jotka ovat vastaan sokerideittailua, vastaukset, joissa sokerideittailun ajatellaan olevan ihan ok tai hyvä asia, vastaukset, joissa sokerideittailun olevan ihan ok, jos jokin tai jotkut ehdot täyttyvät, vastaukset, joissa tuodaan esiin huolta sekä vastaukset, joissa harkitaan sokerideittailusuhteeseen lähtemistä. Aineistosta on tulkittu sana, kuten vaarallinen, huolestuttava-kategoriaan. Tulkintaa on tehty myös vastauksen ”Helppoa rahaa” yhteydestä sokerideittailusuhteen harkittavuuteen. Kysymykseen tuli yhteensä 155 vastausta.

18-29-vuotiaiden kyselyssä sokerideittailua oli selkeästi vastaan 6,5% vastaajista, 2% ilmaisi sokerideittailun olevan ihan ok tai hyvä asia, 16% oli sitä mieltä, että se on ihan ok, jos jotkin ehdot täyttyvät. Huolestuttavana ilmiötä piti 9% sekä harkittavana 11% vastaajista. Mikäli ”Helppoa rahaa” osio poistetaan harkittava-kategorioista täysi-ikäisten vastauksista 6,5% vastaajista piti sokerideittailusuhteeseen lähtemistä harkittavana. Alla olevassa kuviossa on esimerkki kuhunkin kategoriaan tulkitusta vastauksesta.

Ihan hyvä / ok	Huolestuttava	Harkittava	Sokerideittailua vastaan	Ihan ok, jos
<ul style="list-style-type: none"> <li>• se on ihan ok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lähinnä negatiivisia mielikuvia. Sokerideittailu tuntuu rinnastavan prostitutiioon. Pelkään sen kohdistuvan heikko-osaisempiin nuoriin, joilla ei ole kenties terveitä sosiaalisia suhteita. Sokerideittailussa ei ole koskaan lähtökohtana tasa-arvo suhteessa olevien ihmisten välillä, vaan sugar-mama/daddy määrää suhteen muodon ja sen valtasuhteet</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Olen harkinnut sokerideittailua. Tiedostan toimintaan liittyvät riskit ja olen pohtinut, millä ehdoilla voisin sokerideittailla. Minusta se on ihan hyväksyttävää, kunhan kaikki osapuolet ovat täysi-ikäisiä, suostuvaisia ja kunnioittavat toistensa rajoja.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ällöttävää kun joku pappa haluaa lääppiä ja vielä tarjota siitä rahaa, ihan niin kuin nainen olisi joku tavara jonka ostaa.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Niin kauan, kuin molemmat osapuolet ovat tyytyväisiä ja deittailu on turvallista, en näe siinä mitään ongelmaa. On ok hyötyä systeemistä, jossa sinua kohdellaan jo samalla tavalla ilman rahallista hyvitystä.</li> </ul>

Vastauksista 55,5%:tä ei pystytty selkeästi kategorioimaan yllä mainittuihin luokkiin.

*”Mielestäni varakkaamman osapuolen valta-astelema on arveluttava asia. Nuori voi joutua tekemään rahan eteen jotain, mitä hän ei haluaisi tehdä.”*

*”En ymmärrä miksi joku tekee sitä mutta jos se jonkun onnelliseksi tekee niin siitä vain.”*

*”Se tuntuu ajatuksenakin hämmentävältä ja oudolta. Toisaalta taas jos todella sitä haluaa tehdä, voi se olla ”helppo” tapa tienata rahaa.”*

*”Pelottava ilmiö, johon liian moni nuori päätyy, koska luulevat sen olevan turvallista ja helppo tapa tienata rahaa.”*

*”Pahoinvointia, mutta samalla mahdollisuutta glamourimpaan sekä rahallisempaan elämään.”*



# Ammattilaisille suunnattu kysely

Ammattilaisille suunnatun kyselyn tarkoituksena oli selvittää, nousevatko sokerideittailu -ilmiöön liittyvät aiheet kohtaamisissa esiin sekä saada taustatietoa nuorista, joiden kanssa aiheesta keskustellaan. Lisäksi kyselyn tarkoituksena oli saada vastaus siihen, kokevatko ammattilaiset tarvitsevansa lisää tietoa ilmiöstä ja millaista tietoa he toivoisivat. Näiden lisäksi kyselyn avulla kartoitettiin ajatuksia, joita sokerideittailu alueen ammattilaisissa herättää. Kyselylinkki lähetettiin noin 300 Pohjois-Pohjanmaan alueen ammattilaiselle, joilta toivottiin myös kyselylinkin jakamista omilla verkostoissaan.

Pohjois-Pohjanmaalla nuoria työssään kohtaaville ammattilaisille suunnattuun kyselyyn vastasi 45 ihmistä, joista selkeästi suurin osa kohtaa työssään sekä alaikäisiä että täysi-ikäisiä. Vastaajista 73% kertoi työskentelevänsä Oulussa. Suodatettaessa vastauksia vastaajien työskentelypaikkakunnan mukaan vastauksissa ei näkynyt merkittäviä eroja tulosten suhteen. Aluekohtaisia johtopäätelmiä ei voida tehdä edellä mainitusta havainnosta ja muualla työskentelevien pienestä vastausprosentista johtuen.

Vastaajista 82% kertoi sokerideittailu olevan heille ilmiönä tuttu. Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa avoimien vastausten avulla, millaisia ajatuksia nuorten sokerideittailu heissä herättää. Kyselyyn vastanneiden ammattilaisten ajatuksissa korostuivat huoli ilmiön yleistymisestä ja siihen liittyvistä riskitekijöistä sekä ennaltaehkäisevän työn merkitys.

*"Ilmiö on todella huolestuttava ja saattaa johtaa nuoren rikkomaan omia rajojaan ja tekemään asioita, joihin hän ei ole vielä riittävän kypsä."*

*"Siihen pitäisi pystyä puuttumaan jollakin tavalla. Kouluihin lisää tietoa ja materiaalia!"*

*"On huolestuttavaa, että lapset osallistuvat sokerideittailuun.*

*Nuoret, jotka ovat täysi-ikäisiä voivat rahoittaa omaa elämää deittailulla.*

*Aina se ei ole pahasta ja moni nuori osaa pitää rajat eikä suhde välttämättä ole seksuaalinen lainkaan."*

*"Huolestuttava ilmiö, joka näkyy koko ajan enemmän."*

*"Vastenmielinen ilmiö on saanut liian positiivissävyisen nimen.*

*Ilmiön nimi jopa herättää positiivista kiinnostusta, kuulostaa nuoren korvaan tavoiteltavalta ja hienolta."*

*"Ajattelen sokerideittailun olevan hyvin vahingollista.*

*Ilmiö on todellinen ongelma ja se koskettaa myös alaikäisiä.*

*Erityisesti muutoinkin haavoittuvassa asemassa olevat nuoret,*

*esimerkiksi kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset, ovat joutuneet tällaisen vaikuttamisen kohteeksi.*

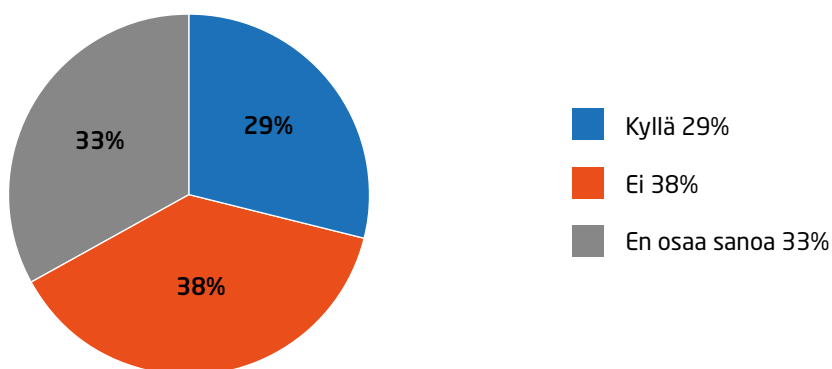
*Uhriksi joutumisella on kauaskantoisia vaikutuksia nuoren psyykkisen kehityksen näkökulmasta."*

*"Hereillä tulee olla asian suhteen ja ennaltaehkäisevästi jakaa tietoa nuorille, sekä vanhemmille."*

Ammattilaisista 29% kertoi sokerideittailuun liittyvien aiheiden nousseen esiin nuorten kanssa käydyissä keskusteluissa. Kyselyssä selvitettiin, käydäänkö keskustelut pääsääntöisesti tyttö-, poika- vai muunsukupuolisten kanssa ja vastausten mukaan kaikki sokerideittailuun liittyvät keskustelut on käyty tyttösukupuolisten kanssa. Kumpikaan ikäryhmä ei noussut vastauksissa korostetusti esille. Vastaajilta kysyttiin, millaisia asioita keskusteluissa on nous- sut esiin ja vastauksissa näkyi selkeästi kolme eri teemaa: ilmiön yleisyys, huolet sekä itsensä suojaaminen ja omista rajoista kiinni pitäminen.

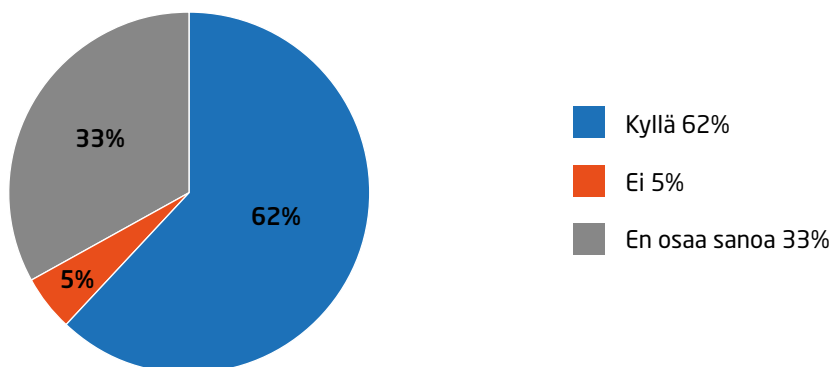
Ilmiön yleisyys	Huolet	Itsensä suojaaminen ja omat rajat
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sen yleisyys</li> <li>• Nuorille on hakemuksia ”pääs- tä sokeri-isäksi”</li> <li>• Jotkut ovat saaneet sosiaalisen median kautta yhteydenottoja, joissa tuntematon vanhempi mies pyytää saada olla heidän ”sugardaddy”</li> <li>• Heistä itsestään se on ihan ok juttu ja sitä kuulemma tekee kaikki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nuorten huolta ystävistä</li> <li>• Yleinen epätietoisuus omasta tulevaisuudesta, näköalat- tomuus ja ahdistus tulevista työ- elämän painoista on purkautu- nut ajatuksena siitä, että onhan sokerideittailukin tapa hankkia elantonsa</li> <li>• Nuorille tarjotut ”lahjukset” ovat olleet hyvin arvokkaita ja tätä kautta nuoren näkökulmasta houkuttelevia.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Toisinaan nuori pohtii, rajoja, deittailun mielekkyyttä ja kuinka kertoa ystäville. Keskusteltu riskeistä, itsensä suojaamisesta jne.</li> <li>• Chatissa keskusteltu kannat- taako lähettää kuvia, ikäerosta ym. ja samalla turvallisuudesta, aikuiselle kertomisesta...</li> <li>• Olemme keskustelleet esimerkik- si siitä, tarvitseeko koulua suorit- taa jos voi käyttää kehoa rajan ansaitsemisen välineenä</li> </ul>

Onko sinulla mielestäsi tarpeeksi tietoa ja taitoa keskustella nuorten kanssa sokerideittailuun liittyvistä asioista?



Ilmiön esiintyvyyden lisäksi ammattilaisille suunnatun kyselyn avulla haluttiin selvittää, kokivatko alueen ammattilaiset omaavansa riittävästi valmiuksia ilmiöstä keskustelemiseen. Vastauksista selvisi, että ammattilaiset kaipaavat sokerideittailusta lisää tietoa ja tukea aiheesta keskustelemiseen.

### Toivoisitko keskustelujen tueksi materiaalia puheeksi ottamiseen tai muuta tietoa sokerideittailusta?



Vastaajien oli mahdollista kertoa, millaista materiaalia tai tietoa he kaipaivat keskusteluiden tueksi. Vastauksissa korostui tiedon lisääminen niin ammattilaisille kuin nuorille itselleen koulutusten ja oppaiden avulla. Niiden toivottiin sisältävän keskeisten asioiden lisäksi tietoa riskeistä sekä välineitä keskusteluun, esimerkiksi avainasioiden tai apukysymysten avulla.

*"Helppolukuinen opas."*

*"Enemmän faktaa aiheesta ja myös materiaalia."*

*"Perustietoa nuorten näkökulmasta."*

*"Koulutusta ammattilaisille, ehkä materiaalit nuorille suunnattua, ajatuksia monipuolisemmin herättelevää videomateriaalia tms."*

## Pohdinta

Suurin osa kyselyihin vastanneista nuorista kertoi tietävänsä, mitä sokerideittailu on. Kuitenkaan kaikki eivät osanneet kertoa, onko heillä kokemusta sokerideittailusta ja nämä vastaukset ovat osittain ristiriidassa keskenään. Ristiriita voi kertoa siitä, että suomen kielistä tietoa sokerideittailuilmiöstä on vielä suhteellisen vähän ja tieto ei välttämättä ole nuorille saavutettavassa muodossa. Osa täysi-ikäisistä nais-vastaajista kertoi omaavansa kokemuksen sokerideittailusta, mutta he eivät mieltäneet olleensa sokerideittailusuhteessa. Tähän voi vaikuttaa subjektiivinen kokemus suhteen määrittelystä. Kyselyiden kautta esiin tulleista määreistä voidaan olettaa, että sokerideittailu on nuorille, myös alaikäisille nuorille, tuttu ilmiö.

Sokerideittailusuhteen aloittaminen tapahtuu kokonaan verkossa. Alaikäisten kyselystä selvisi, että sokerideittailulta vaikuttavaa toimintaa on nähty etenkin sellaisilla verkkoalustoilla, joita ei ole tarkoitettu seuranhakuun tai sokerideittailusuhteen etsimiseen. Myös täysi-ikäisten vastaajien mukaan sokerideittailusuhteen aloittamiseen on käytetty sosiaalisen median alustoja. Esimerkiksi TikTok ja Snapchat ovat laajalti nuorten päivittäiseen vuorovaikutukseen käyttämiä sovelluksia, ja vastausten perusteella voi vetää johtopäätöksen, että ilmiö on näkyvillä sosiaalisen median kanavilla. Useampi alaikäinen vastaajaa kertoi myös nähneensä sokerideittailulta vaikuttavaa toimintaa sokerideittailuun liittyvällä internetsivustolla. Sokerideittailusivustojen kuten SeekingArrangementin, Sugardatersin ja Richmeetbeautifulin käyttöehtojen mukaan käyttäjän tulee olla yli 18-vuotias (SeekingArrangement, 2021, Sugardaters, i.a. & Richmeetbeautiful, 2022). Vastausten perusteella osalla alaikäisistä nuorista on tieto sokerideittailusivustojen olemassaolosta, ja he ovat joko käyttäneet tai tutkineet sivustoja. Tämä kertoo siitä, että ikärajoja ei noudateta eikä valvota.

Ilmiön näkyminen nuorten suosimilla vuorovaikutusalustoilla voi mahdollistaa ilmiön arkipäiväistymisen ja tehdä siitä normin, mikä voi madaltaa kynnyistä sokerideittailuun mukaan lähtemiseen. Kyselyiden tuloksia tarkastellessa on myös mielenkiintoista huomata, että kaikki vaihtoehtoisiksi merkityt alustat saivat vastauksia. Tästä voidaan vetää johtopäätös, että ilmiö on vuorovaikutukseen tarkoitetuilla alustoilla esillä.

Moni täysi-ikäinen vastaaja nosti avoimissa vastauksissaan ilmi huolen alaikäisistä sekä muuten heikommassa asemassa olevista nuorista ja heidän ymmärryksestään ilmiöön liittyvistä haitoista kuten mahdollisesta hyväksikäytöstä, rajojen rikkomisesta sekä valta-asetelmasta. Voidaan siis olettaa, että sokerideittailun riskit tiedostetaan ainakin osittain täysi-ikäisten nuorten keskuudessa. Täysi-ikäiset vastaajat toivat esiin myös huolta ilmiön näkyvyydestä sosiaalisen median kanavilla. Vastaajat kokivat ilmiöön liittyvän keskustelun olevaan sävyiltään kepeää ja ilmiön hyväksyttäväksi tekevää. Tämä voi olla jatkumo sille, että median luoma kuva sokerideittailusta on osittain positiivinen eikä haavoittavia kokemuksia ole nostettu esiin.

Osassa avoimista vastauksista nousi esiin näkökulma siitä, että sokerideittailu on yksilön oma päätös. Tämä seikka nousi esiin sekä nuorten että ammattilaisten vastauksissa. Näissä vastauksissa ei kannustettu mutta ei myöskään kritisoitu sokerideittailusuhteita. O'Donnellin mukaan sokerideittailu nähdäänkin yhteiskunnassa hyväksyttävänä asiana (2018, luku Consequences of sugar dating). Brusilan ym. mukaan on tärkeä huomioida, ettei nuoren kyky arvioida riskejä ole vielä täysin kehittynyt ja nuori saattaa käyttää uhkarohkeasti. Myös aiemmat traumaattiset kokemukset altistavat nuoria muillekin vaaroille. (2009, s. 30–31.)

Vaikka sokerideittailun voidaankin ajatella olevan yksilön oma päätös, on huomioitava, ettei yksilö välttämättä ole kykeneväinen tekemään päätöstä sokerideittailusuhteen aloittamisesta. Vaikka nuorella ei olisikaan erityisiä riskitekijöitä taustallaan, hän voi alkaa kaupantekoon aikuisen kanssa. Nuori voi saada aikuiselta seksuaalisia tekoja vastaan esimerkiksi rahaa tai alkoholia. Hän voi kuvitella olevansa päätösvallassa, eikä ymmärrä aikuisen tekemää rikosta tai sitä, että hän voi aiheuttaa itselleen myöhemmässä elämänvaiheessa esiin tulevia ongelmia. Nuori ei välttämättä ymmärrä tulleen katoinkohdeksi. Vaikka nuori olisi täysi-ikäinen, hänellä ei välttämättä ole neuvottelutaitoja, jotta hän voisi tasavertaisessa vuorovaikutussuhteessa sopia sokerideittailun säännöistä vanhemman ihmisen kanssa. Nuorella ei myöskään ole välineitä aikuisen tavoin suojella itseään ja omia rajojaan. Avoimissa vastauksissa ei noussut esiin se, että alaikäisistä puhuttaessa kyse ei ole sokerideittailusuhteesta vaan vastikkeellisesta seksistä tai hyväksikäytöstä. Voi olla, että koska sokerideittailu nähdään kahden ihmisen välisenä sopimuksena, sitä ei pidetä rikollisena toimintana, vaikka toinen osapuoli olisi alaikäinen. Jotta ilmiö tulisi tunnetuksi ja siihen voitaisiin laajemmalla rintamalla vaikuttaa, on tiedon lisääminen paitsi nuorten, myös heidän vanhempiensa ja heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten keskuudessa olennaista.

Suurin osa sokerideittailusuhteeseen lähteneistä kertoi syyksi rahan. Selvitystyössä ei kartoitettu suhteissa mukana olleiden taloudellista tilannetta muiden kuin teemahaastattelun antaneen kohdalla. Teemahaastatteluun osallistunut oli työssäkäyvä opiskelija, mutta koki silti sokerideittailusta saadun rahan auttavan arjessa. Myös avoimista vastauksista ilmeni, että sokerideittailun nähdään olevan helppo ja nopea keino saada rahaa. Tämän hetkinen tilanne ennustaa elämisen ja arjen perustarpeiden hintojen nousua myös jatkossa. Voidaan siis olettaa, että taloudellisesti haavoittuvassa asemassa olevien määrä ja taloudellisen tuen tarve lisääntyvät. Toimeentulon turvaamiseksi nuoret voivat pohtia vaihtoehtoisia keinoja tukien ja työtulojen lisäksi ja riski seksityön ja sokerideittailun kasvamiseksi on olemassa.

Moni vastaajista kertoi sokerideittailusuhteen voivan antaa paljon hyvää, kuten hyväksytyksi tulemisen kokemuksen. Vastaajat kertoivat myös saaneensa arvostusta, kehuja ja huomioita. Näiden tarpeiden täyttäminen on oleellista lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen aikana, ja niillä on merkittävä vaikutus itsetunnon ja itsensä suojaamisen kehittymisen kannalta. Tarpeiden täytyminen ei kuitenkaan saisi olla kiinni järjestetystä suhteesta, vaan nuoren olisi hyvä saada ne aidosti omasta lähipiiristään ja yhteisöstään. Tutkimuksissa on todettu, että haavoittavat kokemukset hyväksytyksi tulemisessa altistavat hyväksikäytölle. On mahdollista, että puutteelliset kokemukset arvostuksesta, kiinnostuksesta ja hyväksynnästä nostavat riskiä sokerideittailusuhteeseen lähtemiseen.

Kyselyihin vastaajat ja teemahaastatteluun osallistunut nuori kertoivat suhteisiin liittyneen seksuaalisia tekoja. Seksityön ja sokerideittailun raja on häilyvä. Mielikuvaan sokerideittailusta liittyvät ulkomaanmatkat ja hienot tavarat, mutta kuten jo aiemmin todettiin, kyselyn ja haastateltavan mukaan suhteista saa vastineeksi pääsääntöisesti rahaa. Sokerideittailu -termi voidaan nähdä hyväksyttävämpänä kuin seksityö, ja palvelun ostajan voi olla helpompi hakeutua sugar babyn kuin seksityöntekijän luo. On myös hyvä muistaa, että seksityö muuttuu koko ajan ja on siirtynyt vahvasti verkkoon, missä myös sokerideittailusuhteet saavat alkunsa. Tulevaisuudessa on harkittava, voidaanko seksityöstä puhuttaessa sivuuttaa sokerideittailua yhtenä seksityön muotona.

Sokerideittailu, vastikkeellinen seksi, seksityö ja seksuaalinen hyväksikäyttö saattavat sekoittaa toisiinsa, etenkin kun kyseessä on alaikäinen nuori. Nuorelle voi olla hankalaa erottaa näitä ilmiöitä toisistaan eikä hän välttämättä ymmärrä joutuvansa hyväksikäytön tai rikoksen uhriksi. On tärkeää muistaa, että alaikäisen ja täysi-ikäisen välillä ei

voi koskaan olla sokerideittailusuhdetta eikä nimikettä pidä heidän kohdallaan käyttää. Vastikkeellinen seksi ja alakäisen ja täysi-ikäisen välinen seksuaalinen kanssakäyminen on Suomen rikoslain mukaan rikos. Tästä syystä olisi tärkeää, että esimerkiksi turvataito- tai seksuaalikasvatuksen yhteydessä käsiteltäisiin näitä ilmiöitä ja avattaisiin niiden eroja. Nuoret tarvitsevat selkeästi lisätietoa, siitä mitä sokerideittailu ja vastikkeellinen seksi on.

Suurin osa kyselyyn vastanneista ammattilaisista tiesi, mitä sokerideittailu on ja moni on käynyt ilmiöön liittyviä keskusteluita kohtaamiensa nuorten kanssa. Nämä nuoret ovat olleet vastaajien mukaan tyttöasukuoleisia, kuten myös suurin osa sokerideittailussa mukana olleista nuorista. Tämä viittaa ilmiön sukupuolistumiseen. On kuitenkin hyvä muistaa, että nuorille suunnatuiden kyselyiden vastausten mukaan sokerideittailussa mukana olleet nuoret edustivat kaikkia sukupuolia, eikä ennaltaehkäiseviä toimia voida kohdentaa ainoastaan tytöille ja nuorille naisille. Myös median luoma kuva nuoresta naisesta sugar babyna voi johtaa siihen, että ilmiöön liittyvät keskustelut nousevat herkemmin esiin tyttöjä ja nuoria naisia kohdatessa.

Kyselyistä esiin nousseiden vastausten perusteella voidaan todeta, että ennaltaehkäisevän työn merkitys sokerideittailuun liittyvien haavoittavien kokemusten estämisessä on tärkeää ja ajankohtaista. Ennaltaehkäisevän työn elementtejä ovat seksuaali- ja turvataitokasvatus, turvallinen ja hyväksyvä yhteisö, mielenhyvinvoinnin tukeminen sekä nuoria kohtaavien aikuisten näkyminen sosiaalisessa mediassa. Ilmiön voidaan katsoa olevan normalisoitumassa, mikä on luontevaa, kun siihen törmätään arkisilla vuorovaikutusaloilla. Puhuttaessa nuorelle sokerideittailusta on tärkeää, että ilmiötä ei glamourisoida vaan sen vaaroista ja haitoista puhutaan avoimesti ja suoraan. Keskusteluissa keskeisessä asemassa ovat itsensä suojaaminen, omat rajat ja arjen hyvinvoinnin eri osa-alueet. Jotta avoin ja dialoginen keskustelu on mahdollista, tulee vanhemmilla ja nuoria kohtaavilla ammattilaisilla olla ajantasainen ja todenmukainen tieto sokerideittailuilmioista, sekä siihen liittyvistä muista ilmiöistä, kuten seksuaalisesta hyväksikäytöstä, seksuaaliväkivallasta ja vastikkeellisesta seksistä.

## Kiitokset

Sokerideittailu -selvitystyöhanke on sijoittunut koko Pohjois-Pohjanmaan alueelle ja selvitystyöstä saatu tieto ja materiaali ovat koko alueen käytössä. Ilman yhteistyötä alueen nuoria kohtaavien ammattilaisten kanssa selvitystyö olisi jäänyt suppeaksi. Tahdomme kiittää oikeusministeriötä selvitystyön mahdollistamisesta, kaikkia selvitystyöhön liittyvien materiaalien jakaneita, kyselyihin vastaamiseen rohkaisijoita ja koulutuksiin osallistuneita yhteistyöstä ja mielenkiinnosta ilmiötä kohtaan.

Vuolteen Tyttöjen Talo on suosittu harjoittelupaikka sosiaali- terveys- ja kasvatustalouden opiskelijoille. Haluamme osoittaa kiitoksen hankkeen aikana Talolla harjoitteluaan suorittaneille opiskelijoille panostuksesta hankkeeseen. Opiskelijat ovat olleet mukana luomassa materiaalia sosiaalisenmediaan ja puheeksi ottamiseen, sekä avustaneet aineiston analysoinnissa ja koonnissa. Yhteiset keskustelut ja ajatusten vaihdot teeman ympärillä ovat olleet antoisia ja vieneet hanketta eteenpäin.

Vielä lopuksi haluamme kiittää median edustajia kiinnostuksesta työtämme kohtaan. Jokainen meistä on seksuaalikasvattaja, minkä vuoksi ajankohtaisten ilmiöiden esillä pitäminen ja tiedon jakaminen ovat tärkeä osa seksuaalisen kaltoinkohtelun ennaltaehkäisyä. Median kiinnostuminen ilmiöstä ja hankkeesta on mahdollistanut ilmiötiedon leviämisen laajalle alueelle.



# Lähteet

- Aaltonen, J. (2012). Turvataitoja nuorille: Opas sukupuolisen häirinnän ja seksuaalisen väkivallan ehkäisyyn. (Opas 21). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-611-3>
- Brusila, P., Hyvärinen, S., Kallio, M., Porras, K., & Sandberg T. (2009). Eikö se kuulu kenellekään? Rohkene kohdata seksuaalisesti kaltoin kohdeltu nuori. Väestöliitto. VL- Markkinointi Oy.
- Cacciatore, R. (2007). Huomenna pannaan pussauskoppiin. Opas vanhemmille. WSOY.
- Cacciatore, R., & Korteniemi-Poikela, E. (2019). Rakkaus, ilo, rohkeus. Seksuaalisuuden portaat. Minerva Kustannus Oy.
- Danielsson, P., & Näsi, M. (2019). Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2018- Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. (Katsauksia 35/2019). Helsingin yliopisto. Saatavilla 23.11.2021 [https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305388/Katsauksia\\_35\\_%20Danielsson\\_N%E4si\\_2019.pdf?sequence=4](https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/305388/Katsauksia_35_%20Danielsson_N%E4si_2019.pdf?sequence=4)
- Grönvall, Y. & Holmström, C. (2019). Sweden: Young people selling sex: Knowledge base, social initiatives, and legal measures, 163-199. Teoksessa Holmström, C., Bjonnes J., Jensen, M-B., Seikkula, M., Antonsdottir H-F., Skillbrei, M.L., Soderholm, T. & Grönvall, Y., Young People, Vulnerabilites and Prostitution/Sex for Compensation in the Nordic Countries (s. 7-28). Pohjoismaiden ministerineuvosto. <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1364835/FULLTEXT01.pdf>
- Gunnarsson, L. & Strid, S. (2021). Chemistry or Service? Sugar Daddies' (Re)quest for Mutuality within the Confines of Commercial Exchange. The Journal of Sex Research. Saatavilla 14.10.2021 <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1952155>
- Heikkilä, M. (21.11.2018). Nuorten sokerideittailu huolestuttaa asiantuntijoita - "Glamour voi houkuttaa nuoria, jotka eivät tiedä kovin paljon todellisuudesta". Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-10519702>
- Heiskanen, S. (31.8.2021). Yle selvitti: Lasten seksuaalinen hyväksikäyttö somessa on hälyttävän yleistä - mitä se tarkoittaa ja miten ongelmaa voidaan torjua?. Yle Uutiset. <https://yle.fi/uutiset/3-12071048>
- Hietamäki, J., Husso, M., & Arponen, T. (2020). Tyttöjen ja poikien väliset erot seksuaalisesta hyväksikäytöstä kertomisessa. Yhteiskuntapolitiikka, 85 (5-6), 543-553. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020112593236>
- Holmström, C. (2019). Young people, vulnerabilities, and prostitution/sex for compensation in the Nordic countries. Teoksessa Holmström, C., Bjonnes J., Jensen, M-B., Seikkula, M., Antonsdottir H-F., Skillbrei, M.L., Soderholm, T. & Grönvall, Y., Young People, Vulnerabilites and Prostitution/Sex for Compensation in the Nordic Countries (s. 7-28). Pohjoismaiden ministerineuvosto. <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1364835/FULLTEXT01.pdf>
- Jacobs, A-A. & Miranda, A. (2020). Prostitution and the Sugar Baby Phenomenon in France. Advances in Social Science, Education and Humanities Research, volume 509. <https://dx.doi.org/10.2991/assehr.k.201215.017>
- Kervinen, E. & Ollus, N. (2019). Lapsiin ja nuoriin kohdistuva ihmiskauppa Suomessa. Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI). <https://www.vaestoliitto.fi/artikkelit/finsex-maksullinen-seksi/>
- Kirkeby, K-M., Lehmillier, J-J. & Marks, M-J. (2021). Sugar Dating, Perceptions of Power, and Condom Use: Comparing the Sexual Health Risk Behaviours of Sugar Dating to Non-Sugar Dating Women. The Journal of Sex Research. <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1962782>
- Kontula, A. (2008). Punainen eksodus. Tutkijaliitto.
- Kärsämä, W. (2021). Valta ja vaihto sokerideittailussa: metasynteesi tutkimuskirjallisuudesta [Pro gradu- tutkielma, Itä-Suomen Yliopisto]. [https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/25264/urn\\_nbn\\_fi\\_uef-20210704.pdf](https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/25264/urn_nbn_fi_uef-20210704.pdf) L39/1889. Rikoslaki 19.12.1889/39. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>

Lepistö, S. & Paavilainen, E. (2012). Nuorten seksuaalinen kanssakäyminen yli viisi vuotta vanhemman kanssa ja siitä selviytyminen. *Hoitotiede*, 24(3). <https://www.proquest.com/docview/1054899139/fulltext/FA4B1A1C20C-04F71PQ/1?accountid=27043>

Leikko, R. (2015). Nuorten naisten seksuaalikäyttäytymiseen liittyviä riskitekijöitä. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti*, 52, 295-305.

Miller, A. (2011). Sugar Dating: A New Take on an Old Issue. *Buffalo Journal of Gender, Law & Social Policy*, 20(4), 33-68. <https://digitalcommons.law.buffalo.edu/bjglsp/vol20/iss1/4/>

Motyl, J. (2013). Trading Sex for College Tuition: How Sugar Daddy "Dating" Sites May be Sugar Coating Prostitution. *Issue 3 Dickinson Law Review - Volume 117*, 927-957. <https://ideas.dickinsonlaw.psu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4037&context=dlra>

O'Donnel, N. (2018). "Sugar dating" among college students in the United States. Saatavilla 11.10.2021 [https://www.csustan.edu/sites/default/files/groups/University Honors Program/Journals\\_two/18\\_odonnell.pdf](https://www.csustan.edu/sites/default/files/groups/University%20Honors%20Program/Journals_two/18_odonnell.pdf)

Pehkonen, K. & Mattinen, J. (21.11.2018). Sokeri-isit. Seksikauppaa sokerilla. *Yle MOT*. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/11/21/sokerideittailussa-seksia-saattavat-myyda-alaikaiset-talta-nayttaa>

Pelastakaa Lapset ry. (2011). Suojele minua kaikelta. [https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/frantic/pelastakaalapset/2016/02/01154623/PeLa\\_SHK\\_esite\\_webFINAL.pdf](https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/frantic/pelastakaalapset/2016/02/01154623/PeLa_SHK_esite_webFINAL.pdf)

Roth, V. & Luhtasaari, M. (2021). Suomi torjuu ihmiskauppaa. Ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma. Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja, 2021:15. [https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163078/OM\\_2021\\_15\\_ML.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163078/OM_2021_15_ML.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Savioja, H., Sumia, M. & Kaltiala-Heino, R. (2015). Nuoruusiän seksuaalikokemukset vaikuttavat mielenterveyteen. *Potilaan lääkirilehti*. <https://www.potilaanlaakarilehti.fi/artikkelit/nuoruusiän-seksuaalikokemukset-vaikuttavat-mielenterveyteen/>

Scull, M-T. (2020). "It's Its Own Thing": A Typology of Interpersonal Sugar Relationship Scripts. *Sociological Perspectives*, Vol. 63(1), 135-158. <https://doi.org/10.1177%2F0731121419875115>

Seikkula, M. (2019). Finland: Young people, sex for compensation and vulnerability. Teoksessa Holmström, C., Björnes J., Jensen, M-B., Seikkula, M., Antonsdottir H-F., Skillbrei, M.L., Soderholm, T. & Grönvall, Y., Young People, Vulnerabilities and Prostitution/Sex for Compensation in the Nordic Countries (s. 7-28). Pohjoismaiden ministerineuvosto. <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1364835/FULLTEXT01.pdf>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. (2021). Aluevertailu 1 (hyvinvointialue) perusopetus 8. ja 9. luokka, lukio, ammatillinen oppilaitos, 2019 ja 2021. Kouluterveyskysely. Saatavilla 7.10.2021 [https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary\\_aluevertailu2](https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_aluevertailu2)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. (i.a.). Ihmiskauppa. <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-tila-vaikvalta-ja-hairinta/ihmiskauppa>

Väestöliitto. (i.a.). FINSEX: Maksullinen seksi. Saatavilla 7.10.2021 <https://www.vaestoliitto.fi/artikkelit/finsex-maksullinen-seksi/>

<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/ennakointi-ja-tilastotieto/vaesto/>

# Liitteet

## Liite 1: 13-17-vuotiaiden kysely



Sokerideittailuksi (*sugardating*) kutsutaan järjestelyä, jossa toinen osapuoli on yleensä vanhempi ja varakkaampi mies tai nainen eli *sugardaddy* tai *sugarmama* ja toinen osapuoli nuorempi mies tai nainen eli *sugarbaby*. Sokerideittailusuhteessa *sugardaddy* tai *sugarmama* antaa *sugarbaby*lleen lahjoja ja/-tai taloudellista tukea seuraa tai seksuaalista toimintaa vastaan.

Tyttöjen Talolla on käynnistynyt elokuussa 2021 oikeusministeriön rahoittama Sokerideittailu –selvitystyö, jossa tutkitaan sokerideittailuilmion esiintyvyyttä 13-29-vuotiaiden parissa Pohjois-Pohjanmaan alueella. Osana selvitystyö Tyttöjen Talo toteuttaa kyselyitä, joiden avulla selvitetään ilmiön yleisyyttä ja nuorten kokemuksia ilmiöstä. Tämä kysely on selvitystyön lisäksi osa sosionomi-diakoniopiskelijoiden tutkimuspainotteista opinnäytetyötä. Opinnäytetyö kartoittaa nuorten tietämystä ja ajatuksia sokerideittailuilmion suhteen.

Kysely on anonyymi, eikä asuinpaikan ja iän lisäksi muita henkilötietoja. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Kyselyvastauksia säilytetään vuoden 2022 loppuun ja niitä käsittelevät selvitystyössä työskentelevät henkilöt ja opiskelijat. Kyselyvastauksia tullaan hyödyntämään sekä Tyttöjen Talon selvityshankkeessa että sosionomi-diakoniopiskelijoiden opinnäytetyössä. Kysely on avoinna 15.4.2022 saakka.

Lisätietoja kyselystä saa selvitystyön työntekijä Sohvi Koivu-Remekseltä ja selvitystyöhön opinnäytetyötä tekevilta sosionomi-diakoniopiskelijoilta Kaisu Lämsältä ja Tessa Louhisalolta. Lisätietoja Oulun Tyttöjen Talon selvitystyöstä saa Sohvilta.

sohvi.koivu-remes@vuolleoulu.fi / 0400 263 852.

kaisu.lamsa@student.diak.fi.

tessa.louhisalo@student.diak.fi.

Vuolle Tyttöjen Talon tietosuojaselosta <https://likka.fi/wp-content/uploads/2021/06/Vuolle-Tytt%C3%B6jen-Talon->

Tietosuojaseloste-052021.pdf

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (\*)

### 1. Asuinpaikkasi? \*

- Oulu
- Muu kaupunki Pohjois-Pohjanmaan alueella

**2. Sukupuolesi? \***

- Tyttö
- Poika
- Transsukupuolinen
- Muunsukupuolinen
- En halua vastata

**3. Ikäsi**

- 13-15 vuotta
- 16-17 vuotta

**4. Tiedätkö, mitä sokerideittailu on? \***

- Tiedän
- En tiedä

**5. Oletko nähnyt verkkoalustoilla toimintaa, joka vaikuttaa sokerideittailulta? Verkkoalustoilla tarkoitetaan internet-sivustoja ja sosiaalisen median alustoja kuten Reddit, TikTok ja Instagram. \***

- Olen
- En ole

**6. Millä alustalla olet nähnyt oletettua sokerideittailua tapahtuvan? Voit valita useamman vaihtoehdon. \***

- TikTok
  - Instagram
  - Facebook
  - Snapchat
  - Jodel
  - Sokerideittailuun liittyvä internetsivusto
  - Twitter
  - Jossain muualla, missä?
-

**7. Onko sinulla kokemusta sokerideittailusta? \***

- On
- Ei ole
- En osaa sanoa

**8. Onko jollakin lähipiiriisi kuuluvalla henkilöllä kokemusta sokerideittailusta? \***

- On
- En tiedä
- Ei ole

**9. Mitä ajattelet sokerideittailusta?**

---

---

---

---

---





## Sokerideittailu -Ilmiön kartoitus

Sokerideittailuksi kutsutaan järjestelyä, jossa toinen osapuoli on yleensä vanhempi ja varakkaampi mies tai nainen (sugardaddy tai sugarmama) ja toinen osapuoli nuorempi mies tai nainen (sugarbaby). Sokerideittailusuhteessa sugardaddy tai sugarmama antaa sugarbablylleen lahjoja ja-/tai taloudellista tukea seuraa tai seksuaalista toimintaa vastaan.

Tyttöjen Talolla on käynnistynyt elokuussa 2021 oikeusministeriön rahoittama Sokerideittailu -selvitystyö, jossa kartoitetaan ilmiön esiintyvyyttä 13-29-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten parissa Pohjois-Pohjanmaan alueella. Lisäksi tavoitteena on tiedon lisääminen sokerideittailusta ja sen haitoista sekä puheeksi ottamisen ja matalan kynnyksen puuttumisen mallin kehittäminen ammattilaisten käyttöön. Osana selvitystyötä Tyttöjen Talo toteuttaa kyselyitä, joiden avulla kartoitetaan ilmiön yleisyyttä ja nuorten kokemusta ilmiöstä.

Kyselyvastauksia säilytetään vuoden 2022 loppuun ja niitä käsittelevät selvitystyössä työskentelevät henkilöt. Kyselyyn vastataan anonymisti, eikä kyselyn kautta ole mahdollista tunnistaa vastaajia. Kysely on avoinna 15.4.2022 saakka ja kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista.

Lisätietoja selvityshankkeesta ja kyselystä saa selvitystyön työntekijältä Sohvi Koivu-Remekseltä sähköpostitse sohvi.koivu-remes@vuolleoulu.fi tai puhelimitse 0400 263 852.

Jos haluat antaa nimettömän haastattelun selvitystyötä varten, voit ottaa yhteyttä Sohviin sähköpostilla sohvi.koivu-remes@vuolleoulu.fi. Voimme ottaa myös sinuun yhteyttä, jätä halutessasi sähköpostiosoitteesi.

Vuolle Tyttöjen Talon tietosuojaselosta <https://likka.fi/wp-content/uploads/2021/06/Vuolle-Tytt%C3%B6jen-Talon-Tietosuojaseloste-052021.pdf>

### 1. Ikä

- 18-24  
 25-29

### 2. Sukupuoli

- Nainen  
 Mies

- Transsukupuolinen
- Muunsukupuolinen
- En halua vastata

### 3. Asuinpaikkasi

- Oulu
- Muu kaupunki Pohjois-Pohjanmaan alueella

### 4. Tiedätkö, mitä sokerideittailu on?

- Tiedän
- En tiedä

### 5. Onko sinulla kokemusta sokerideittailusta?

- On
- Ei ole
- En osaa sanoa

### 6. Oletko ollut sokerideittailusuhteessa?

- Kyllä, sugarbabyna (ei ole sukupuolisidonnainen)
- Kyllä, sugarmamana
- Kyllä, sugardaddyna
- En ole

### 7. Minkä ikäisenä lähdit sokerideittailuun mukaan?

---

---

---

---

---

**8. Oletko käyttänyt jotain seuraavista alustoista sokerideittailuun? Voit valita useamman vaihtoehdon.**

- sugardaters.com
  - Richmeetbeautiful.com
  - Seekingarrangement.com
  - Twitter
  - Instagram
  - Tinder
  - Jodel
  - TikTok
  - Facebook
  - Snapchat
  - Grindr
  - OnlyFans
  - Padoo
  - Jokin muu, mikä?
- 

**9. Mikä sai sinut lähtemään mukaan sokerideittailuun?**

---

---

---

---

---

**10. Millaisia hyviä kokemuksia sinulla on sokerideittailusta?**

---

---

---

---

---

**11. Millaisia huonoja kokemuksia sinulla on sokerideittailusta?**

---

---

---

---

---

**12. Onko suhteessa/suhteissa ollut seksuaalisia tekoja?**

- Kyllä  
 Ei  
 En osaa sanoa

**13. Onko suhteessa/suhteissa ollut painostamista seksuaalisiin tekoihin?**

- Kyllä  
 Ei  
 En osaa sanoa

**14. Jos haluat antaa nimettömän haastattelun selvitystyötä varten, voit ottaa yhteyttä Sohviin sähköpostilla [sohvi.koivu-remes@vuolleoulu.fi](mailto:sohvi.koivu-remes@vuolleoulu.fi). Voimme ottaa myös sinuun yhteyttä, jätä halutessasi sähköpostiosoitteesi.**

---

---

---

---

---

**15. Onko jollakin lähipiirissäsi kokemusta sokerideittailusta?**

- Kyllä  
 En osaa sanoa  
 Ei

**16. Mitä ajatuksia sokerideittailu sinussa herättää?**

---

---

---

---

---

**17. Vuolteen Tyttöjen ja Poikien Talolla saa tukea erilaisiin elämäntilanteisiin, seksuaalisuutta koskeviin pohdintoihin sekä seksuaaliväkivallan kokemuksiin. Löydät yhteystietomme osoitteesta [www.likka.fi](http://www.likka.fi) ja [www.poikientalo-oulu.fi](http://www.poikientalo-oulu.fi), voit myös jättää alle sähköpostiosoitteesi yhteydenottoa varten.**

---

---

---

---

---

## Sokerideittailu -selvitystyö, kysely ammattilaisille

### 1. Työskenteletkö

- Oulussa  
 Muualla Pohjois-Pohjanmaalla

### 2. Kohtaatko työssäsi? Voit valita molemmat vaihtoehdot.

- Alaikäisiä  
 Täysi-ikäisiä

### 3. Onko sokerideittailu sinulle ilmiönä tuttu?

- Kyllä  
 Ei

### 4. Millaisia ajatuksia nuorten sokerideittailu sinussa herättää?

---

---

---

---

---

### 5. Ovatko sokerideittailuun liittyvät aiheet ovat nousseet esiin nuorten kanssa käymissäsi keskusteluissa?

- Kyllä. Millaisia asioita keskusteluissa on tullut esiin?  
 Ei

---

### 7. Onko sinulla mielestäsi tarpeeksi tietoa ja valmiuksia keskustella nuorten kanssa sokerideittailuun liittyvistä asioista?

- Kyllä

- Ei
- En osaa sanoa

**8. Toivoisitko keskusteluiden tueksi materiaalia puheeksiottamiseen tai muuta tietoa sokerideittailusta?**

- Kyllä, millaista?
  - En
  - En osaa sanoa
-



## Liite 4: Esite: Sokerideittailu -mitä se on?

### Pohdittavia kysymyksiä sinulle, jos harkitset sokerideittailua

- Mitä haluat suhteelta?
- Mitkä asiat puoltavat vastikkeellisen suhteen aloittamista? Mitä haittoja siitä voi olla?
- Miten varmistat, että molemmilla osapuolilla on sama käsitys suhteesta sovitusta asioista?
- Tunnistatko omat rajasi ja kuinka pidät niistä kiinni?
- Miten toimit, jos rajojasi rikotaan suhteessa ja tarvitset apua?
- Miten huolehdit omasta yksityisyydestäsi?
- Voiko toinen osapuoli vaikeuttaa suhteen lopettamista?
- Miten irrottaudut suhteesta, jos olet taloudellisesti toisesta riippuvainen?
- Mitä muita keinoja sinulla on hankkia taloudellista tukea?
- Jos suhteessa tapahtuu jotakin vahingoittavaa, onko sinulla tukiverkostoja tai läheisiä jotka voivat auttaa sinua?

Itse valittu sokerideittailu ei oikeuta hyväksikäyttöä tai väkivaltaa. Rajojen ylittäminen seksuaalisessa suhteessa on aina loukkaavaa ja satuttavaa ja voi aiheuttaa monenlaisia tunteita ja ajatuksia. Seksuaalinen kaltoinkohtelu ei ole koskaan uhrin syy ja jokaisella on oikeus apuun.

**VUOLLE**  
Tyttöjen Talo

**VUOLLE**  
Poikien Talo

www.likka.fi  
www.poikientalo-oulu.fi  
www.vuolleoulu.fi

Esite on tehty osana Oikeusministeriön rahoittamaa sokerideittailu-selvitystyötä

 OIKEUSMINISTERIÖ  
JUSTITIAMINISTERIÖ

### Sokerideittailu - mitä se on?



### Sokerideittailu - mitä se on?

Sokerideittailua eli sugardatingia voidaan kuvailla kahden täysi-ikäisen henkilön väliseksi sopimukseksi, järjestelyksi tai sponsorisuhteeksi. Nämä suhteet alkavat yleensä somekanavilla, deittisivustoilla tai keskustelupalstoilla. Suhteen toinen osapuoli on yleensä nuori ja taloudellisen tuen tarpeessa, häntä kutsutaan sukupuolesta riippumatta sugarbabyksi. Toinen osapuoli on yleensä vanhempi tai varakkaampi, ja sukupuolesta riippuen häntä kutsutaan sugarmaksiksi tai sugardaddyksi.

Suhteessa sugarbaby saa vastiketta seurasta. Suhteen sisällöstä ja vastikkeesta sovitaan usein suhteen alkaessa, ja suhteesta saatu vastike voi olla esimerkiksi rahaa, tavaraa tai päihteitä. Vastike on oleellinen osa sokerideittailua.

Alaikäisen ja täysi-ikäisen välillä ei voi olla sokerideittailua. Vastineen tarjoaminen seksuaalisista teoista alle 18-vuotiaalle on rikos, jo pelkkä ehdottaminen täyttää rikoksen tunnusmerkit.



### Sokerideittailu ei ole yksinkertaista

Sokerideittailu vaatii paljon keskustelua ja asioista sopimista. Suhteen sisällöstä ja vastikkeesta tehty sopimus on kahden yksityisen ihmisen välinen järjestely. Riskinä voi olla, että toinen osapuoli muuttaa sopimuksen sisältöä yhteisesti sopimatta. Salassa pidettävässä suhteessa erityisesti nuorta, mutta myös molempia osapuolia, voi haastaa omista rajoista ja oikeuksista kiinnipitäminen.

Suhteessa heräävät ajatukset ja tunteet, esimerkiksi ihastuminen, salaamiseen liittyvät asiat, taloudellinen huoli tai oma jaksaminen, voivat vaikeuttaa suhteesta irrottautumista. Suhteeseen eivät kuulu automaattisesti seksuaaliset teot, mutta tutkimusten mukaan suurimmassa osassa sokerideittailuissa seksi on osa suhdetta. Vastikkeellinen suhde voi altistaa seksuaaliselle kaltoinkohtelulle ja seksuaalisuutta haavoittaville tekijöille.



### Kunnioittavan ja tasa-arvoisen ihmissuhteen merkkejä:

- Suhteessa on turvallista olla
- Vastuu suhteesta ja siihen liittyvistä asioista on jaettu
- Osapuolten tarpeet ovat tärkeitä
- Seksi on haluttua, turvallista ja nautintoa tuottavaa
- Suhteessa keskustellaan avoimesti ja toista kuunnellen
- Suhteessa saa hyväksyntää, arvostusta ja kunnioitusta omana itsenään



## Liite 5: Media

28.5.2022 Lännen median artikkeli, ilmestynyt mm. seuraavissa lehdissä: Kaleva, Lapin Kansa, Kainuun Sanomat, Keskipohjanmaa, Länsi-Suomi ja Turun Sanomat

*Helppoa rahaa vai seksityön harmaata aluetta? - Sokerideittailu voi alkaa melkein huomaamatta: "Olet kaunis ja voisin maksaa vuokrasi"*

<https://www.kaleva.fi/olet-kaunis-ja-voisin-maksaa-vuokrasi-viestiteltii/4636792>

11.10.2022 Yle Uutiset: Uutis-Suomi ja Pohjois-Suomi

11.10.2022 Yle Radio Suomi: Yle Oulu

21.10. 2022 Yle

*Sokerideittailu on Suomessakin jo arkipäivää ja hintojen nousu voi kannustaa siihen - asiantuntija: "Kannattaa miettiä myös omia rajoja"*

<https://yle.fi/a/74-20001608>

8.12.2022 Helsingin Sanomat

*"Sä olet niin kypsä ikäiseksi"*

<https://www.hs.fi/hyvinvointi/art-2000009196285.html>

16.12.2022 Yle

*Luksuselämää paria kuvaa vastaan? Mielikuva sokerideittailusta on usein romanttinen ja siksi myös haittapuolista täytyy puhua*

<https://yle.fi/a/74-20007600>

16.12.2022 Tietopyyntö norjalaiselta journalistilta suomen tilanteesta sugardating -ilmiössä EPCAT -verkoston kautta. Journalistille vastattu pyyntöön.



OIKEUSMINISTERIÖ  
JUSTITIEMINISTERIET

---